Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 268 (4963).
29 НОЯБРЬ 1982 й.
ДУШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Дўстлик қонунларига кўра

Жиззах областининг хўжаликларида тажриба ўрганган Мозамбик деҳқонларининг фарзандлари Бернард Магальяэн, Жозе Тивали, Даниэль Натоли ва Самуэль Марио Саранге уста пахтакор, тракторчи ва механик бўлишди. Улар Юлиус Фучик номли совхозда ва «Москва» колхозида пахта етиштириш, ҳосилни механизмлар ёрдамида териш маҳоратини эгалладилар. Улар — Ўзбекистонда таълим курсини ўтган мозамбикликларнинг биринчи групласидир. Ёш Мозамбик республикаси учун кадрлар тайёрлаш — икки мамлакат ҳамкорлиги кенг программасининг бир қисмидир.

Мозамбиклик мутахассислар таълим курсини ўтаб, ўз ватанлари — Нампул вилоятига жўнаб кетдилар. Улар бу ерда учта катта давлат хўжалиги ерларини ўзлаштиришда иштирок этадилар. Ўзбекистон мелиораторлари ва пахтакорлари ёрдамида янги хўжаликлар барпо этилмоқда. Уларнинг куч-ғайратлари туфайли пахтазорларда ҳозирнинг ўзида ҳар гектар ердан 15 центнерлик ҳосил йиғиштириб олинди. Бу эса одатда ҳосилдорлик 4—6 центнердан ошмайдиган бу жойлар учун юксак кўрсаткичдир. Совет техникаси кенг ва самарали қўлланилганлиги натижасида пахта ҳосилдорлигини оширишга эришилди.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ

ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИДА

Шаҳарни иссиқлик билан узлуксиз таъминлайлик

ТОШКЕНТ ШАҲАР ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА ШАҲАР ХЎЖАЛИГИНИНГ 1982—83 ЙИЛЛАР ҚИШ МАВСУМИГА ҚОНИҚАРСИЗ ТАЙЁРЛАНГАНЛАРИДАН ДАЛОЛАТ БЕРУВЧИ КЎП СОНЛИ МИСОЛЛАР КЕЛТИРИЛГАН МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ АРИЗА ВА ШИКОЯТЛАРИ, «ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», «ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» ГАЗЕТАЛАРИНИНГ РЕЙД МАТЕРИАЛЛАРИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ ЭШИТТИРИШЛАРИ ТЎҒРИСИДАГИ МАСАЛА КЎРИБ ЧИҚИЛДИ.

Партия, совет хўжалик ташкилотлари шаҳарни қишга тайёрлаш бўйича муайян ишларни амалга оширганликларига қарамай, қиш мавсумининг бошланиши қатор уй-жойлардан фойдаланиш, авария-ремонт, энергетика, транспорт ташкилотлари совуқ кунларга тайёргарлик кўришда жиддий камчиликлар ва нуқсонларга йўл қўйганликларини очиб ташлади, деб таъкидлади шаҳар партия комитети.

Бу, гражданларнинг кўп сонли ҳаққоний ва асосли шикоятларига сабаб бўлди. Шу йил 14 ноябрдан сўнг кунлар айниқса совиб кетгач шикоятлар кўпайди. Ана шу шикоятларда қиш вақтида аҳолига хизмат кўрсатиш ва шаҳар ҳаётини таъминлашдаги камчиликлар тўғрисидаги масалалар кўндаланг қўйилади.

Шаҳарни иссиқлик, сув, газ ва электр энергияси билан таъминлаш ҳамда транспорт хизмати кўрсатишдаги мавжуд жиддий камчиликлар, деб таъкидлайди Тошкент шаҳар партия комитети, қишга тайёргарлик бўйича хўжалик-ташкилий ишларда йўл қўйилган хатолардан, қишга тайёргарлик ишларини амалга оширувчи ташкилотларда ижро интизоми пастлигидан, қатор мансабдор шахсларнинг бепарволиги ва масъулиятсизлигидан далолат беради.

Жумладан, шаҳар ижроия комитетининг қатор бошқармалари ва бўлимлари, район ижроия комитетлари томонидан турли хўжалик ташкилотларининг умуман шаҳар районларини қишга тайёрлаш бўйича ишлари етарли даражада координация қилинмайди.

Район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари қишга тайёргарлик ишларининг бажарилиши устидан назоратни бўшаштириб юборганлар, айрим хўжалик раҳбарларининг ишга, аҳоли талаб ва эҳтиёжларига расмиятчилик билан муносабатда бўлаётганликларига муросасозлик қилмоқдалар. Бундай фактларга район партия комитетлари бюроларининг мажлисларида, партия йиғилишларида ҳамма вақт ҳам партиявий принципиаллик билан баҳо берилмайди.

Мазкур масала бўйича қабул қилинган қарорда шаҳар аҳолисини иссиқлик, сув, газ ва энергия билан таъминлашдаги камчиликлар бўйича меҳнаткашларнинг кўп сонли шикоятлари, «Тошкент оқшоми», «Вечерний Ташкент» газеталари Ўзбекистон телевидениесининг рейд материаллари жуда ҳаққоний ва асосли эканлиги таъкидланади.

Уй-жой бошқармаси (У. А. Ризаев), уй-жой қурилиш кооперативлари бўлими (Х. Х. Қаюмов), «Таштеплосеть» (О. Ю. Ғаниев), Тошкент шаҳар электр тармоқлари корхонаси (О. А. Шамсиев), «Водоканал» трести (З. Т. Солихўжаев), «Ташгаз» бирлашмаси (Е. Б. Кейнов), трамвай-троллейбус бошқармаси (В. П. Загуменнов), «Главташпассавтотранс» (Ж. А. Шораҳмедов), ободонлаштириш Бош бошқармаси (Ш. И. Исломов) раҳбарларининг шаҳарни иссиқлик, сув, газ ва электр энергияси билан пухта таъминлаш, аҳолига транспорт хизмати кўрсатишни яхшилаш учун барча чоралар кўрилади, деб берган ахборотлари инобатга олинди. Юқорида номлари кўрсатиб ўтилган ташкилотларнинг раҳбарлари, партия ташкилотлари қиш даврида шаҳарнинг нормал ҳаётий фаолияти бўйича барча ишларнинг сўзсиз бажарилишини таъминлашлари зарур

Раҳбарликни савиясини сусайтириб юборганлиги, иссиқлик тармоқлари қиш мавсумига қониқарсиз тайёрланганлиги сабабли турар жой районларини иссиқлик билан тамъинлашда кўп сонли авариялар ва узилишлар содир бўлганлиги учун О. Ю. Ғаниев партиявий жавобгарликка тортилди. Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлигига мазкур ташкилотга раҳбарликни мустаҳкамлаш масаласини кўриб чиқиш таклиф этилди.

Уй-жой фондининг қиш мавсумига пухта тайёргарлигини таъминламаганлиги, қишга тайёргарлик тадбирларининг ўз вақтида бажарилиши бўйича районлар, уй-жойлардан фойдаланиш трестлари ва идоралари, ремонт-қурилиш бошқармаларининг мансабдор шахсларига нисбатан талабчанликни сусайтириб юборганлиги, қарамоғидаги ташкилотларда ижро интизоми пастлиги учун уй-жой бошқармасининг бошлиғи У. А. Ризаевга ҳам партиявий жазо берилди.

Шаҳар аҳолисини сув билан узлуксиз таъминлаш бўйича етарли тадбирларни амалга оширмаганлиги учун (бу гражданларнинг мунтазам шикоятларига сабаб бўлмоқда) «Водоканал» трестининг бошлиғи З. Т. Солихўжаев ва шу трест партия комитетининг секретари Г. С. Ғойибова қаттиқ огоҳлантирилдилар.

Киров район ижроия комитетининг раиси Ж. М. Жонибековга райондаги уй-жойларни ремонт қилиш ва иссиқлик билан таъминлашда жиддий камчиликлар борлиги кўрсатиб ўтилди.

Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрининг ўринбосари М. С. Тошпўлатовнинг ахборотига кўра министрлик томонидан Тошкент иссиқлик электр маркази, район қозонхоналари, шаҳар электр ва иссиқлик тармоқларининг янада пухта ишлашини таъминлашга қаратилган қўшимча тадбирлар кўриб чиқилган ва белгиланган. Тошкент шаҳар электр тармоқлари корхонаси ва «Таштеплосеть» корхоналари ремонт ва эксплуатация бўлинмаларини янада мустаҳкамлаш чоралари кўрилган.

Шаҳардаги район ижроия комитетларига район хўжаликларининг айрим участкалари қиш шароитида ишлашга тайёр эмаслигидан далолат берувчи мавжуд фактлардан жиддий хулосалар чиқариш, район хизматларига янада аниқ ва принципиал раҳбарлик қилиш, районларнинг нормал турмушини таъминловчи барча ходимларнинг масъулиятини ошириш ва ижро интизомини мустаҳкамлаш таклиф этилди.

Район партия комитетларига корхона ва ташкилотларнинг қиш мавсумида узлуксиз ишлашини таъминлаш учун барча зарур тадбирлар сўзсиз бажарилишини таъминлаш, аҳолининг юқори унум билан меҳнат қилиши ва яшаши учун қулай шароитларни яратиш бўйича ташкилий ва сиёсий ишларни кучайтириш, кадрларнинг ўзларига топширилган иш жабҳаси учун масъулиятини ошириш, вужудга келаётган проблемаларни тез ва амалий равишда ҳал этиш, меҳнаткашларни ҳаяжонлантирувчи бирорта ҳам масала эътиборсиз қолмаслигига эришиш топширилди.

Шу кунларда бир калория иссиқлик ҳам, бир киловатт электр энергияси ҳам беҳуда сарфланишига йўл қўймаслик учун қўлидан келган ҳамма ишни қилиш — ҳар бир тошкентликнинг бурчи, деб таъкидланади қарорда. Шундан келиб чиқиб уй-жойларимиз қишга нақадар пухта тайёрлигини, эшик ва деразаларнинг тирқишлари нақадар яхши беркитилганлигини яна бир карра текшириб қўйишимиз лозим. Чунки, квартираларимиздаги нормал ҳарорат кўп жиҳатдан бизнинг ўзимизга боғлиқдир.

• *«ҚИЗИЛ ШАНБАЛИК» ОЛДИДАН*

Юксак даражада ўтсин

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг иккинчи секретари К. П. Дудин раислигида Бутуниттифоқ коммунистик шанбалигини ўтказишга тайёргарлик кўриш бўйича шаҳар штабининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди.

Штаб мажлисида саноат корхоналари, қурилишлар, муассасаларда коммунистик шанбаликни ўтказишга тайёргарлик тўғрисида Фрунзе район партия комитетининг биринчи секретари С. Хўжаева, Собир Раҳимов район партия комитетининг биринчи секретари А. Фозилбеков, Куйбишев район партия комитетининг биринчи секретари Б. Алиев, Акмал Икромов район партия комитетининг биринчи секретари Ҳ. Камоловлар ҳисоботлар билан сўзга чиқдилар. Шунингдек, Тошкент шаҳар марказлашган усулда юк ташиш автомобиль трестининг бош инженери А. Хуршудяннинг коллективнинг шанбаликка тайёргарлиги тўғрисидаги ҳисоботи ҳам тингланди.

Районларнинг меҳнаткашлари Москвадаги илғор корхоналар коллективларининг ташаббусини қизғин қўллаб-қувватлаб, «Қизил шанбалик»ка тайёргарликка активлик билан қўшилганликлари таъкидлаб ўтилди. Минглаб ишчи, инженер-техник ходим ва хизматчи шанбалик куни учун зиммаларига оширилган мажбуриятлар олишиб, уларнинг кўпчилиги 18 декабрь куни йиллик шахсий планни бажаришга қарор қилишди.

Ўз зиммаларига мажбуриятлар олган ҳар бир ишчининг ваъдасига вафо қилишлари учун олдиндан уларни материаллар, хом ашёлар билан таъминлаш тўғрисида, юксак унум билан меҳнат қилиш учун барча шароитларни яратиш тўғрисида ғамхўрлик қилиш катта аҳамиятга эгадир. Шанбалик куни ҳар бир илғор ишчининг ютуғини кенг ёритиш, бу ютуқнинг ҳар бир кишининг нормасига айланишига эришиш даркор. Бутуниттифоқ коммунистик шанбалигини юксак ташкилий-сиёсий даражада ўтказиш ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллигига тайёргарликнинг ёрқин саҳифасига айланади.

Биз ҳаммамиз — пахтакормиз

Пахтазордан дараклар № 46

«ОҚ ОЛТИН» — ВАТАНГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 27 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён.

ТОШКЕНТ	0,01	109,32
ҚҚАССР	0,01	109,20
ХОРАЗМ	0,08	109,14
БУХОРО	0,08	105,93
НАВОИЙ	0,10	103,95
ФАРҒОНА	0,48	100,76
Сурхондарё	0,38	100,18
Самарқанд	0,70	98,86
Қашқадарё	0,73	98,14
Андижон	0,69	96,65
Жиззах	0,58	96,18
Сирдарё	0,43	94,57
Наманган	0,31	93,18
Республика бўйича:	0,38	100,70

▲ Сурхондарё области меҳнаткашлари катта ғалабани қўлга киритдилар. Улар республика хирмонига 517.300 тонна «оқ олтин» топширдилар. Шундай қилиб, йиллик план бажарилди. Заршунослар тайёрлов пунктларига 275 минг тонна ипак пахта топширдилар. Ҳосилдорлик ўрта толали пахтанинг ҳар гектарига 34,3 центнерга, ипак пахтаники эса 36,5 центнерга тўғри келди. Область деҳқонлари социалистик мажбурият ҳисобига пахта топширмоқдалар.

▲ Жиззах областининг Мирзачўл районы пахтакорлари йиллик планни бажардилар. Она-Ватан мирзачўлликлардан 58.604 тонна кўриқ дурдонасини қабул қилиб олди. Ялпи ҳосилнинг 45.500 тоннаси машиналар бункеридан тўкилди. Район пахта хирмонига «Советская Россия» совхози 10.839 тонна, «Ўзбекистон» совхози 9.692 тонна, С. Сегизбоев номли совхоз 9.877 тонна, Абай номли совхоз 8.520 тонна улуш қўшди.

▲ Фидокорона меҳнат Самарқанд областининг Жомбой районы деҳқонларига ғалаба келтирди. Улар давлатга 57.118 тонна пахта топшириб, йиллик планни муваффақиятли адо этдилар. Ялпи ҳосилнинг 85 проценти биринчи сортга топширилди. Машиналар бункеридан 34.578 тонна «оқ олтин» тўкилди.

Район пахтакорларига Самарқанд медицина институти студент ва ўқувчилари, Ургут районининг меҳнат коллективлари яқиндан ёрдам кўрсатдилар. Жомбойликлар ялпи хирмонни 60 минг тоннага етказиш учун ғайрат қилмоқдалар.

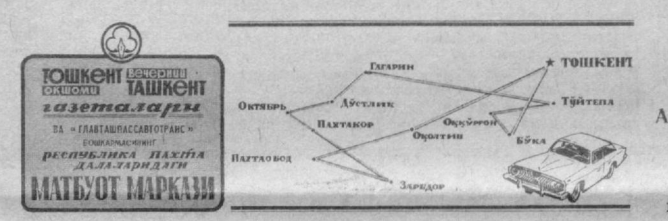

Махсус мухбирларимиз Ҳ. ИКРОМОВ, А. ХАТАМОВ, А. ЭГАМНАЗАРОВ Сирдарё ва Жиззах областларидан хабар қиладилар:

49. КАТТА МАРРА БЎСАҒАСИДА

▲ «МЕҲНАТ СЕМЕСТРИ»НИНГ АЖОЙИБ ЯКУНИ ▲ ПАХТАКОРЛАРНИНГ МИННАТДОРЧИЛИК СЎЗЛАРИ ▲ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ МЕДИЦИНА ИНСТИТУТИ ФАКУЛЬТЕТЛАРИ ЖИЗЗАХ ОБЛАСТИДА МЕҲНАТ ҚИЛГАН ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИ ЎРТАСИДАГИ СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАДА БЕШ МАРТА ҒОЛИБ ЧИҚДИ.

АНКЕТА САВОЛЛАРИ

1. Бахт деганда нимани тушунасиз!

2. «Меҳнат семестри»га муносабатингиз қандай!

Бугун анкетамиз саволларига Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти инженер-иқтисодчилик факультети 4-курс студенти Шуҳрат РАҲИМОВ жавоб беради:

1. Ҳаётда иродали, эпчил меҳнатсевар кишиларга бахт кулиб боқади. Менинг шундай кишиларга ҳавасим келади. Ўзимда ана шундай фазилатларни мужассамлаштиришга ҳаракат қиламан.

2. Халқда «Дарё сувини баҳор тоширар, одам қадрини меҳнат оширар» деган мақол бор. «Меҳнат семестри»да кишида жисмоний меҳнатга кўникма ҳосил бўлади. Мен уни айниқса ота-онасининг эркаси бўлиб ўсган баъзи «оқбилак» ёшлар учун ғоятда фойдали деб биламан.

Бу йил Жиззах области далаларида Тошкент шаҳридан борган 12 олий ўқув юрти, 17 техникум, 25 ҳунар-техника билим юрти студентлари меҳнат қилишди. Мавсум бошидаёқ ҳашарчилар ўртасида ўзаро мусобақа авж олиб кетди. Тошкент шаҳар партия комитетининг Жиззах областидаги пахта терими бўйича штаби мавсумда институт студентлари учун камида бир ярим тонна, техникум студентлари учун 1,2 тонна, ҳунар-техника билим юртлари ўқувчилари учун эса 0,8—1 тонна пахта теришни вазифа қилиб қўйганди. Кўпгина ёшлар бу топшириқни ортиғи билан бажаришди. Тошкент Давлат медицина институти, Тошкент халқ хўжалиги институти, физкультура институти, алоқа политехникуми, 34-ҳунар-техника билим юртлари об-ҳаво қийинчиликларига қарамай меҳнатни намунали ташкил этиб, теримда юксак суръатларга эришдилар.

Тошкент Давлат медицина институтининг студентлари Пахтакор районидаги «Пахтакор», «Самарқанд» ва Кичанов номли совхозларда меҳнат қилишди. Бу институт факультетлари мавсум мобайнида олий ўқув юртлариаро мусобақада беш марта ғолиб чиқиб кўчма Қизил байроқни қўлга киритишди. Институт бўйича жами терилган пахта қарийб 12,5 минг тоннани ташкил этди.

«Пахтакор» совхозидаги стоматология факультети студентлари пахта терган биринчи бўлим далаларида бўлдик. Ҳашарчилар бу ерда аввал пахта, кейин подбор ва кўрак териштипти... Яқинда III курс студентлари ўртасида кўрак териш бўйича мусобақа ўтказилипти. Бунда Дилором Мирзараимова билан Дилором Маметова ғолиб чиқибди. Студент-ёшлардан Нурали Ҳайдаров, Мурод Ўразматов, Сайёра Бобожонова, Осиёхон Саъдуллаевалар ҳам яхши натижаларга эришибдилар.

— Бу йил пахта етиштириш ҳам, уни йиғиб-териб олиш ҳам, бирмунча қийин бўлди, — деди совхознинг 1-бўлимига қарашли 8-бригада бошлиғи Ҳ. Қосимов. — Кетма-кет ёққан қор ва ёмғир «зангори кема»лардан самарали фойдаланишимизга ҳалақит берди. Аммо шаҳарлик ҳашарчи ёшлар оғиримизни енгил қилишди. Даладаги ҳосилни анчагина қисмини уларнинг ёрдамида йиғиб-териб олдик. Мен бунинг учун Тошкент Давлат медицина институти коллективига чин дилдан миннатдорчилик билдираман.

«Самарқанд» совхозида меҳнат қилган 1-даволаш факультети студентлари орасида IV курс ёшлари яхши ибрат кўрсатишди. Бу курсда ўқийдиган 330 студент мавсумда 2 тоннадан пахта териш мажбуриятини олишган эди. Бу мажбурият 13 ноябрда адо этилди.

(Давоми бор).

Республикамизнинг 6 миллион тонналик улкан хирмони яратиш учун пахтакорлар билан бир сафда минглаб студентлар Сирдарё ва Жиззах областлари пахтазорларида матонат кўрсатиб ишламоқдалар.

Юқоридаги суратда Тошкент медицина институтининг бир группа студентлари Жиззах областидаги Пахтакор районида пахта тайёрлашнинг бориши ҳақидаги энг сўнгги маълумотлар билан танишмоқдалар. Ўнгдаги суратда эса шу институтнинг вакиллари терим суръатига-суръат қўшишга интилишяпти.

Д. Тайберг фотолари.

• ПАХТАЗОР ИЛҲОМЛАРИ

АЛБАТТА

Етар мақсадга ҳар ким яхши ният бирла албатта,
Олур эл раҳматин мардона хизмат бирла албатта.
Аминмиз яхши ният, олиҳиммат пахтакорларда,
Ошар ҳар маррадан бу хил фазилат бирла албатта,
Оқ олтин толаси дилларга пайванд ишқ торидек,
Севармиз жон кабн меҳру-муҳаббат бирла албатта.
Табиат эл учун гоҳи сахий, гоҳи хасисликда,
Бўлур ҳал ноқулайликлар матонат бирла албатта.
Қанотлик арғумоқлар ҳар бири бир мўъжиза, ҳикмат,
Ўтарлар маррадан ҳар йилги одат бирла албатта.

Чекинмоқ, чарчамоқ мардлар учун бегонадир, чунки,
Мудом қувват берур Ленин башорат бирла албатта.
Бу майдон тинч омонлик, дўстлик майдони, жонбозлар,
Кўрингай ҳар нафас саф-саф салобат бирла албатта.
Сафарбармиз ҳамма катта-кичик моҳир қаламкашлар,
Қўшармиз ҳиссамиз шеъру ҳикоят бирла албатта.
Севиб, минг марта мақтаб, ҳар нафас фахр айласанг арзир,
Оқ олтин тергучи ҳар бир бағайрат бирла албатта.
Машаққат чекмасанг жонона қайда дейдилар халқим.
Муродлар ҳосил ўлғай катта меҳнат бирла албатта.
План тўлган куни олтмиш яшар бўлдим дебон Чустий,
Ёзай тўйномалар бахту-саодат бирла албатта.

ЧУСТИЙ.

Ҳуқуқ пропагандаси савиясини юқори босқичга кўтарайлик

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг юстиция бўлими ҳузуридаги ҳуқуқ пропагандаси бўйича координация-методик советнинг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Унда прокуратура, суд, милиция, «Билим» жамияти ва бошқа органларнинг вакиллари ҳозир бўлдилар.

Мажлисда Тошкент асбобсозлик заводида ҳуқуқ пропагандаси, ишчи ва хизматчилар ўртасидаги ҳуқуқ тарбияси бўйича ишларнинг аҳволи ва Октябрь районы маъмурий органларининг ичкиликбозлик ва алькоголизмга қаратилган ҳуқуқ пропагандаси ишларининг самарадорлиги тўғрисидаги масалалар кўриб чиқилди.

Сўзга чиққан ўртоқлар ҳуқуқ пропагандасининг савияси мунтазам ошиб бораётганлигини, бу жиноятлар ва бошқа ҳуқуқ-тартибот бузилишларнинг камайишига ижобий таъсир этаётганлигини, шу билан бирга бу соҳада ҳали камчиликлар ҳам мавжуд бўлиб, уларни қисқа муддатда тугатиш лозимлигини таъкидладилар.

Координация методик совет тегишли тавсияномаларни ишлаб чиқди.

ШАРҲЧИ САТРЛАРИ

Кечиктириб бўлмайдиган масала

Юзга яқин давлат, яъни Бирлашган Миллатлар Ташкилоти аъзоларининг асосий кўпчилиги Бош Ассамблея биринчи комитетида совет Иттифоқи киритган «Ядро қуроли синовларини кечиктирмай тўхтатиш ва таъқиқлаб қўйиш тўғрисида»ги резолюция лойиҳасини ёқлаб овоз берди. Жаҳондаги асосий кўпчилик мамлакатларнинг ана шу совет таклифини қабул қилганлиги — жаҳон ҳамжамияти СССРнинг дунё узра пайдо бўлган ядро уруши хавфига барҳам беришга қаратилган муҳим ташаббусларини маъқуллаётганлигининг яна бир яққол далилидир.

Соғлом фикр юритувчи ҳар бир кишига шу нарса яхши аёнки, Американинг агрессив доиралари, аввало, АҚШ ҳарбий-саноат комплекси бошлаб юборган қуролланиш пойгасини авж олдириш, ядро қуролининг янада хавфли янги турларини ишлаб чиқиш инсоният бошига ядро ҳалокати хавфини солмоқда. Халқлар бунга йўл қўймаслиги учун зарур шошилинч чоралар кўрилиши кераклигини тобора яхшироқ англаб олмоқдалар.

Ядро қуролини синашни халқаро миқёсда таъқиқлаб қўйиш шундай муҳим чоралардан бири бўлур эди. Бу чора икки мақсадни кўзда тутади. Биринчидан, ядро қуролларини сифат жиҳатдан такомиллаштиришни ғоят қийинлаштирган ва иккинчидан, ядро қуролининг жаҳонда янада тарқалиши йўлига жиддий тўсиқ бўлур эди.

АҚШ ва унинг энг яқин иттифоқчилари ана шу кечиктириб бўлмайдиган масалани ҳал этишга нима учун қаршилик кўрсатмоқдалар? Нима учун Вашингтон ядро қуролини тўла ва батамом таъқиқлаш тўғрисидаги уч томонлама Совет—Америка — Англия музокараларини яна бошлаб юборишдан бош тортмоқда? Бунинг жавоби равшан: ядро синовларини таъқиқлаб қўйиш Вашингтон ўтказиб келаётган ядро қуролини янада такомиллаштириш, унинг янги типлари ва системаларини ишлаб чиқиш йўлига жиддий ғов бўлур эди. Шунинг учун ҳам АҚШ Совет Иттифоқининг бошқа тинчлик ташаббусларига ҳам, жумладан, унинг «Оммавий қирғин қуролининг янги турларини ва шундай қуролнинг янги системаларини ишлаб чиқиш ва ишлаб чиқаришни таъқиқлаш тўғрисида»ги таклифига қарши чиқмоқдалар.

Масъулиятсизларча амалга оширилаётган бу хавфли найрангбозлик йўлига АҚШнинг ҳокимият тепасига чиқиб олган энг агрессив империалист доираларининг Совет Иттифоқи устидан ҳарбий устунликка эришиш ва кучга таянган ҳолда унга ва бошқа мамлакатларга ўз иродасини қабул қилдириш муддаоси асос қилиб олинган.

СССР—АҚШ ва унинг иттифоқчилари билан ҳалол, тенг ҳуқуқли музокаралар олиб бориш, тенглик ва баб-баравар хавфсизлик асосида ўзаро мақбул натижаларга эришиш тарафдоридир. Бизнинг мамлакатимиз ҳарбий устунликка эришишга интилаётгани йўқ, бироқ ўзи устидан ҳарбий устунликка эришилишига ҳам йўл қўймайди. КПСС Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган Пленумида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Ю. В. Андропов империалистик доираларнинг ҳарбий устунликка эришиш муддаолари хом хаёлдан бошқа нарса эмаслигини қатъият билан таъкидлади. «Биз, деди у, энг мураккаб масалаларни ва, аввало, албатта, ҳам ядровий, ҳам оддий қурол-яроғлар пойгасини жиловлаш проблемаларини ҳал этишнинг соғлом, томонлар учун мақбул асосларини қидириб топиш тарафдоримиз. Аммо ҳеч ким биздан бир томонлама қуролсизланишимизни кутмай қўяқолсин. Биз гўл кишилар эмасмиз.

В. СЕРОВ,
ТАСС шарҳчиси.

ГРУППА ВА ПОСТЛАРНИНГ МАСЪУЛИЯТИ ОШИРИЛСИН

СССР Халқ контроли комитети «Халқ контроли айрим группа ва постларининг ишини ҳамда халқ назоратчилари бир қисмининг ўз жамоат бурчларини бажаришдаги пассивлиги сабабларини ўрганиш натижалари тўғрисида» қарор қабул қилди. Ана шу ҳужжатда назоратни партия сиёсатини амалга оширишнинг самарали қуролига айлантириш, қарор ва ижро, сўз ва иш бирлигини таъминлаш вазифа қилиб қўйилган. Партия ва ҳукумат директивалари бажарилишини, давлат интизоми мустаҳкамланишини назорат этишни кучайтириш масалалари алоҳида ўрин олган.

Шу муносабат билан халқ контроли органларининг ва ҳал қилувчи даражада—уларнинг энг оммавий бўғини: группа ва постларнинг масъулияти янада ошади.

Тошкентда халқ контролининг 15 та комитети 1888 та бош группаси, 2500 та цех группаси, 1160 та пости, 2 мингга яқин штатсиз активисти, ҳаммаси бўлиб 50 мингдан ортиқ халқ назоратчиси самарали ишлаяпти.

Ўзбекистон ССР халқ контроли комитети топшириғига мувофиқ, Тошкент шаҳар комитети корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларнинг 50 дан ортиқ халқ контроли бош ва цех группасининг ишини ўрганди. Бундан мақсад улардан айримларининг жамоат бурчларини бажаришдаги пассивлиги сабабларини аниқлаш бўлди. Анализ шуни кўрсатдики, кейинги икки йил ичида шаҳар ва район комитетларининг халқ контроли группалари билан алоқаси кучайди. Группаларнинг раислари ва аъзолари биргаликдаги текширишларга тез-тез тортиладиган бўлди, комитетлар қуйи бўғинларнинг фаолиятини такомиллаштиришда кўпроқ ёрдам кўрсатишяпти. Жумладан, 153-қурилиш трести (раиси В. Габриелова), «Ташсельмаш» заводи (В. Симченко), «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси (В. Малькин), «Подъёмник» ишлаб чиқариш бирлашмаси (Б. Чичельникер), «Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмаси (К. Жалмурзаев), Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармаси (В. Багдасаров), Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети соғлиқни сақлаш Бош бошқармаси марказий поликлиникаси (В. Авизова) ва бошқаларда халқ контроли бош группаларининг активлиги ва таъсирчанлиги ошди. Бу группалар бутун имкониятларини ишга солиб ишлашяпти, ўзларига топширилган жамоатчилик топшириқларини сидқидилдан бажаришяпти.

Жумладан, «Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмаси халқ контроли группаси 24 текшириш ўтказган. Масалан, асосий ва ёрдамчи материалларни ҳисобга олиш, сақлаш ва улардан фойдаланиш бўйича 8 марта комплекс текшириш ва рейдлар ўтказилди. Ана шу текшириш пайтида халқ назоратчилари киритган рационализаторлик таклифи қўшимча 565 минг киловатт-соат электрэнергияси тежаш имконини берди. Ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифати бўйича ўтказилган текшириш ҳам самарали бўлди. Натижада брак туфайли исрофгарчилик 50 процентга, рекламация туфайли зарарлар 24,2 минг сўмликдан 3,3 минг сўмликка камайди, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг 53,3 проценти давлат Сифат белгиси аттестациясидан ўтказилди.

Бу корхонада цех группалари ҳам яхши ишлаяпти. Масалан, 25-цехда (раиси Т. Мирҳамидов) текширишларда барча назоратчилар актив қатнашмоқдалар. «Халқ контроли тахтаси» яхши жиҳозланган бўлиб, «Чақмоқлар», «Ташвишли сигналлар», «Фотоайбномалар» мунтазам чиқарилмоқда. Техника хизмати халқ контроли группаси (раиси Т. Филиппов) текширишларни планлаштиришга катта эътибор бериб ишлаб чиқаришдаги «танг» жойларни ҳал этиб, аниқланган камчиликларнинг бартараф этилишига эришяпти. Халқ контролининг бошқа группалари ҳам партия ташкилотига, маъмуриятга самарали ёрдам кўрсатишяпти.

Халқ назоратчиларининг юксак активлиги, топширилган ишга масъулиятини таъминлаш — мураккаб вазифа. Бу нарса ҳамма жойда ҳам самарали ҳал этилаётгани йўқлигини эътироф этиш керак. Имкониятларни ишга солмай, бўш ишлаётган группа ва постлар шаҳардаги барча районларда бор. Кўпгина назоратчилар текширишларга тортилмаган. Бунда ташкилий ишни етарли даражада олиб бормаётган группа раислари ва уларнинг ўринбосарлари айблидир. Масалан, Тошкент пасажжир станциясининг халқ контроли бош группасида бир йил давомида беш киши, «Ташсельмаш» заводида тўрт киши, «Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмасида тўрт халқ назоратчиси текширишларга жалб этилмаган.

Ишлаб чиқариш шароитига кўра 17 халқ назоратчиси назорат ишига тортилмаган. Жумладан, «Главташкентстрой»нинг 153-қурилиш трестида дурадгор Ҳакимов, электр пайвандчи Сергеев ва 3-қурилиш бошқармаси бригадири Ҳасанов сменали ишда ишлаганликлари, улар билан оператив алоқанинг йўқлиги сабабли текширишларга деярли жалб этилишмаган. «Ташсельмаш» заводида группанинг икки аъзоси Козлова билан Калининский цех бошлиқлари лавозимига кўтарилишган эди. Шундан кейин улар халқ назоратчиси сифатидаги жамоат бурчларини бажаришни амалда тўхтатишди.

Бошқа жамоат топшириқлари кўп бўлгани учун 16 халқ назоратчиси бир йилда фақат 1-2 марта текширишларда қатнашган. Масалан, «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси халқ контроли группаси аъзоси А. Просина шаҳар Советининг депутати бўлиб, технология потогида ишлайди ва унинг ишни тўхтатиши ишлаб чиқариш маромининг бузилишига сабаб бўлади. 6-қурилиш трестида группа аъзоси, 33-қурилиш бошқармаси мастери Бледних маҳаллий комитет ва комсомол комитетининг аъзоси қилиб сайланган.

14 халқ назоратчиси узоқ муддат касал бўлганлиги, декрет отпускага чиққанлиги, ишдан бўшатилганлиги сабабли пассив ишлаган.

12 назоратчи билим ва тажрибалари ҳисобга олинмай, бош группалар составига сайланган. Масалан, ёғ-мой комбинатида беш нафар, «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасида икки нафар шундай халқ назоратчилари бор экан.

Яна шу нарса аниқландики, халқ контроли органларининг структураси, бош ва цех группаларининг тузилиши, сон ва сифат состави ҳамма жойда ҳам тавсияларга мувофиқ эмас. Жумладан, «Главташкентстр о й»нинг «Отделстрой» трестида составида 26 халқ назоратчиси бўлган бош группа, ўйта цех группаси, ҳар бирида етти киши бўлган 22 та пост ишлаяпти. Бу ерда цех группалари сонини ўстириш ҳисобига постлар сонини камайтириш таклиф этилди. Умумтрест группасида 7 сектор тузилган, бироқ улар орасида ғоят муҳим бўлган, масалан давлат планлари ва топшириқлари бажарилиши, қурилиш материаллари ва механизмлардан фойдаланиш шунингдек, ташкилий ишлар ва ошкоралик, меҳнаткашлар шикоятлари ва хатлари билан ишлаш каби муҳим участкалар бўйича назорат қилувчи секторлар йўқ. Ҳозир бу аҳвол тузатиляпти.

Тошкент область аптекалар бошқармасида эса, аксинча бош группа кам сонли бўлиб, бор йўғи беш кишидан иборат. Цех группалари эса умуман йўқ. Ҳар бирида бир-икки халқ назортачиси бўлган еттита пост бор. Ишлаб чиқариш структурасини анализ қилиш шуни кўрсатадики, бошқармада кам сонли яхши ишламаётган постларни қисқартириш ҳисобига 2-3 та цех группаси ташкил этиш имконияти бор.

Фрунзе ошхоналар трестида 11 кишидан иборат халқ контроли бош группаси қошида олти сектор бўла туриб, беш назоратчидан иборат бюро ишлаган. СССР Халқ контроли комитетининг тавсиялари асосида бюрони тарқатиб юбориш ва группа раисининг ўринбосарини сайлаш таклиф этилди.

Айрим группалар текширишлар сонига эътибор бериб, унинг сифати ва самарадорлигини пасайтириб юборишяпти. Масалан, «Отделстрой» трестининг бош группаси 1980 йилда 35 та текшириш ўтказишни планлаштириб, 36 та текшириш ўтказган, 1981 йилга 35 та текшириш планлаштирилган. Амалда 41 та текшириш ўтказилган. Бироқ, ана шу текширишларнинг кўплари юзаки масалани чуқур ўрганмай, анализ қилмай, хулоса ва таклифлар киритилмай ўтказилган. Фақат актлар тузилиб, уларда айрим камчиликлар ва нуқсонлар баён этилган.

Халқ назоратчилари ишини ўрганиш якунларининг умумлаштирилиши ва таҳлил этилиши шуни кўрсатадики, назоратчиларнинг бир қисми коллективлардаги ташкилий ва тарбиявий ишнинг бўшлиги сабабли пассив ишлаяпти.

Халқ назоратчилари ишини ўрганиш пайтида, улар билан назоратчиларнинг ҳуқуқ ва бурчлари тўғрисида суҳбатлар ўтказилди, назоратчилик фаолиятини янада яхшилаш юзасидан амалий маслаҳатлар берилди, ишда ёрдам кўрсатилди.

Ҳозир шаҳар ва район халқ контроли комитетлари халқ контроли группа ва постларида ҳисобот ва сайловларга тайёргарлик кўриш ва ўтказиш бўйича иш олиб боришяпти. Ҳар бир группадаги аҳвол пухта кўриб чиқилмоқда.

Олдимиздаги вазифа —халқ назоратчиларини назоратчилик фаолиятига максимал равишда тортишдан, комитетларнинг группалар билан алоқасини янада мустаҳкамлашдан, партия XXVI съезди қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг май (1982 йил) ва ноябрь (1982 йил) Пленумлари қарорларидан келиб чиқувчи вазифаларни амалга ошириш учун курашда халқ назоратчиларининг ташаббускорлиги ва активлигини янада оширишдан иборат.

Ф. НАЗРУЛЛАЕВ,
Тошкент шаҳар халқ контроли комитетининг раиси.

Тошкент оқшоми

ХАЛҚ КОНТРОЛИ

• ХАЛҚ МУЛКИ МУҲОФАЗАСИДА • ИЛҒОР ТАЖРИБА—БАРЧАГА • ШАҲАРЛИКЛАР ДАСТУРХОНИГА • ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАРГА ТАЙЁРЛАНИШМОҚДА

НАЗОРАТЧИЛАР КЕНГАШМОҚДА

Шаҳар халқ контроли органлари активининг СССР Халқ контроли комитетининг «Халқ контроли айрим группа ва постлари ишини ҳамда халқ назоратчилари бир қисмининг ўз жамоат бурчларини бажаришдаги пассивлиги сабабларини ўрганиш натижалари тўғрисида»ги қарорини ўрганиш ва муҳокама этишга бағишланган семинар-кенгаши бўлиб ўтди.

Унда район ва ишлаб чиқаришдаги халқ контроли комитетларининг раислари, штатсиз бўлим мудирлари, уларнинг ўринбосарлари, сектор мудирлари ва шаҳардаги йирик корхоналар ва ташкилотлар халқ контроли группаларининг раислари иштирок этишди.

Тошкент шаҳар халқ контроли комитетининг раиси Ф. Н. Назруллаев доклад қилди.

Ҳамза районы халқ контроли комитетининг раиси Н. Усмонов ва Ленин районы халқ контроли комитетининг раиси К. Жўраев сўзга чиқиб, группа ва постларга раҳбарликни янада яхшилаш, партия ва ҳукумат қарорларидан келиб чиқувчи вазифаларни амалга ошириш учун курашда халқ назоратчиларининг ташаббускорлиги ва активлигини ошириш борасида район халқ контроли комитетлари кўраётган тадбирлар тўғрисида гапирдилар.

ОЛДИНГИ САФДА

Яқинда Тошкент шаҳар халқ контроли комитети ўз мажлисида ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва маҳсулот сифати яхшиланишини назорат этишни кучайтириш бўйича Собир Раҳимов район халқ контроли комитетининг ишини ўрганиш якунларини кўриб чиқди.

Қабул қилинган қарорда Собир Раҳимов райони Тошкентнинг энг тараққий этган саноат районларидан бири эканлиги таъкидланади. Унинг территориясида 23 та саноат корхонаси, 4 та қурилиш ва 8 та транспорт ташкилоти бор. Район саноати тўққиз ойлик давлат планларини барча техник-иқтисод кўрсаткичлар бўйича бажарди. Пландан ташқари 4486 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Район бинокорлари асосий фондларни ишга тушириш бўйича тўққиз ойлик планни 115,3 процентга бажаришди. Транспорт ташкилотлари тўққиз ойда пландан ташқари 377 мингга яқин пассажирни ва 100 минг тоннадан ортиқ халқ хўжалик юкларини ташиди.

Бу ютуқларга район халқ назоратчилари салмоқли ҳисса қўшишди. Партия ва ҳукумат директивалари бажарилишини назорат қилиш уларнинг диққат марказида турибди.

Район комитети, унинг 8 та штатсиз бўлими, салкам 4 минг назоратчини бирлаштирган 358 та группа ва 116 та пост ишлаб чиқариш самарадорлигини ҳар томонлама ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш ишида партия ташкилотларига фаол ёрдам беришяпти. Улар ўз ишларини ярим йиллик планлари асосида ташкил этиб, бунга корхоналар ва ташкилотлар хўжалик фаолиятининг долзарб масалаларини киритишади. Давлат планлари ва топшириқларининг бажарилишини таъминлаётган, ишлаб чиқариш резервларидан тўла фойдаланмаётган корхоналар ва ташкилотларнинг ишини назорат қилишга алоҳида эътибор берилади. Комитет 1981 йилда ва шу йилнинг тўққиз ойи мобайнида штатсиз ходимлар, халқ контроли группа ва постлари иштирокида 91 та текшириш ўтказди. Шу жумладан халқ депутатлари район Совети комиссиялари, касаба союз ташкилотлари ва «Комсомол прожектори» билан ҳамкорликда 62 та текшириш ўтказилди.

Текширишларни н г ярмидан ортиғи план ва топшириқларнинг бажарилиши, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва сифатини яхшилаш, таннархни арзонлаштириш, моддий, меҳнат ва молия ресурслари тежамини таъминлашга қаратилди.

Район комитети ўз ишида халқ контроли группаларига суяниб иш олиб бориб, уларнинг фойдали ташаббус ва таклифларини қўллаб-қувватлаяп т и. Район комитети, халқ контроли группалари «СССРда халқ контроли тўғрисида»ги Қонунда кўрсатилган ҳуқуқларидан тўлароқ фойдаланадиган бўлиб қолишди.

Комитет давлат интизоми ва социалистик қонунчиликнинг бузилишига йўл қўйган мансабдор шахсларга нисбатан талабчанликни ошира бориб, буни халқ контроли группаларидан ҳам талаб этяпти.

Район халқ назоратчилари ишнинг муҳим йўналишларига эътиборни кучайтириб текширишлар, нуқсонларнинг олдини олишлар, ижро назорати ва камчиликларни бартараф этишнинг узвий муштарак олиб борилишига эришяпти. Жумладан район комитети саноат корхоналарида янги қурилган ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланишини группа ва постларнинг аъзолари билан биргаликда текшириб чиқди. Ишлаб чиқариш дастгоҳларидан фойдаланишда хўжасизлик фактлари очиб ташланди. Масалан, Тошкент тўқимачилик комбинатининг 3-филиалида тегишли деталлар етишмаслиги сабабли 34 та тўқув дастгоҳи ишга туширилмаган. Бу ерда ўрнатилган бошқа айрим дастгоҳлар ҳам ишламаётган эди. Керакли деталларни бош корхонадан олиб келишар эди. Натижада филиал ҳар куни 8 минг погон метр газламани кам ишлаб чиқарган.

«Тошкент» ишлаб чиқариш бирлашмасининг дастлабки тайёрлов цехида ўрнатилган иккита пилорамадан биттаси ва кўп аррали дастгоҳлар линияси ишламаган. Натижада маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми камайиб кетган.

Халқ назоратчилари шу корхоналарнинг хўжалик раҳбарлари билан биргаликда нуқсонларнинг сабабларини таҳлил этиб, уларни бартараф этиш тадбирларини аниқладилар. Бекор турган дастгоҳларни ишга туширишни тезлаштириш юзасидан ишлаб чиқилган тадбирларни район халқ контроли комитетининг мажлисида тасдиқлаш учун топширдилар. Кейин штатсиз саноат бўлими қайта текшириш ўтказди. Бу текшириш барча камчиликлар бартараф этилгани ва ишлаб чиқариш қуввати тўла ҳажмда ишлаётганлигини кўрсатди.

Ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва маҳсулот сифати яхшиланишини текшириш натижалари асосида мунтазам назорат қилиб бориш туфайли саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотлари барча техника иқтисодий кўрсаткичлар бўйича планни муваффақиятли бажаришяпти. Ҳозир районда ишлаб чиқарилаётган умумий маҳсулотнинг 30 процентга яқини давлат Сифат белгиси билан тайёрланяпти.

Район комитети текширишлар натижалари бўйича кўпроқ самарага эришиш учун ўз қарорларининг бажарилишини назорат қилиш практикасини янада такомиллаштиришга қаратилган кўп иш қилаяпти. Бу борада штатсиз бўлимлар билан бир қаторда халқ контроли группаларининг вазифалари аниқлаб бериляпти. Комитет қарори бажарилганлиги ҳақидаги ахборотлар хўжалик раҳбарлари билан билан бир пайтда группалардан ҳам олиняпти. Кўпинча қайта текширишлар ўтказилмоқда. Бундан мақсад камчиликларни бартараф этиш бўйича амалда нима қилинганлигини билишдир.

Комитет саноат корхоналарини реконструкция қилиш ва техникавий қайта қуроллантирилишининг боришини назорат қилишга катта эътибор беряпти. Бундай объектларда муваққат халқ контроли постлари ташкил этиляпти. Бу постлар ишларнинг ўз вақтида ва сифатли бажарилишига фаол таъсир кўрсатяпти. Дурадгорлик буюмлари заводининг кенг истеъмол буюмлари цехи ва «Компрессор» заводининг ишлаб чиқариш корпусини реконструкция қилиш пайтида тузилган муваққат халқ контроли постлари бу ерда пайдо бўлган камчиликлар, қийинчиликлар тўғрисида район комитетига хабар бериб турди.

Ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлиги тайёрланаётган маҳсулот сифати билан бевосита боғлиқ. Шу боисдан район комитети уларни муштарак ҳолда кўриб боряпти. Ана шу масалалар бўйича «Ташкентмрамор» ишлаб чиқариш бирлашмасида ўтказилган текшириш самарали бўлди. Кўрилган чора-тадбирлар натижасида бирлашма янада яхши ишлай бошлади. Корхона бир неча кварталдан бери Ўзбекистон ССР қурилиш саноати материаллари министрлиги корхоналари ўртасидаги социалистик мусобақада олдинги ўринларни эгаллаб келяпти.

Район комитети халқ контроли группалари фаолиятини йўналтириб, уларга амалий ёрдам кўрсатяпти. Халқ назоратчилари университетида группа раислари билан тармоқ семинарлари, машғулотлари ўтказмоқда. Чинни заводи, бош кийимлар фабрикаси, «Миконд» заводи, «Компрессор» заводининг халқ контроли группалари назоратчилик фаолиятида яхши натижаларга эришмоқдалар. Комитетнинг штатсиз бўлимлари, халқ контроли группа ва постларининг иш савиясини янада оширишга халқ назоратчиларининг яхши ташкил этилган ўқуви самарали таъсир кўрсатяпти.

Айни пайтда Собир Раҳимов райони халқ контроли комитети ишида айрим камчилик ва нуқсонлар ҳам бор. Баъзи текширишлар пухта ўтказилмайди ва исталган натижани бермайди. Масалан, комитет корхоналарда реконструкция ишини текшириш пайтида бошқалар қатори подшипник ремонти заводи раҳбарларини 500 минг подшипник тайёрлаш қувватига эга бўлган цех қурилиши муддатларини барбод қилганликлари учун жавобгарликка тортган эди. Бироқ ана шу цех ҳалигача фойдаланишга топширилгани йўқ. Район комитети корхоналарнинг номенклатура, кооперация асосида маҳсулот етказиб бериш бўйича планларни бажаришларини етарли даражада назорат қилмаяпти. Халқ контролининг барча группалари ишида юқори самара бўлишига эришилгани йўқ.

Юқоридаги камчиликларни бартараф этишга қаратилган конкрет тадбирлар белгиланиб, ҳозир амалга оширилмоқда.

Тошкент шаҳар халқ контроли комитети Собир Раҳимов район комитетининг ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва маҳсулот сифати яхшиланишини назорат этишни кучайтириш бўйича ижобий иш тажрибасини кўрсатиб ўтди. Бу тажрибани оммалаштириш ва амалий ишда қўлланиш тавсия этилди.

Л. ГОЛЕНДЕР,
Тошкент халқ контроли комитети инспектори.

«Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг назоратчилари ишлаб чиқариш манфаатларини ҳушёрлик билан муҳофаза этишмоқда. Фаол ишлаётган халқ назоратчилари орасида илғор тўқувчилар Т. Кардаш ва Н. Ибодбековалар бор. Улар беш йиллик планни уч ярим йилда бажариш мажбуриятини олишган.

СУРАТДА: тўқув цехи халқ контроли группаси аъзолари Т. Кардаш билан Н. Ибодбекова.

М. Нуриддинов фотоси.

Жойлардан хабарлар

НАЗОРАТСИЗЛИК ОҚИБАТИ

Бутуниттифоқ йўл илмий-тадқиқот институтининг Тошкентдаги Ўрта Осиё филиали автомобиль магистраллари қурилишида қопламали йўлларни қўллаш, битумнинг таркибини яхшилаш ва маҳаллий хом ашё ресурсларидан фойдаланиш бўйича тавсияномаларни ишлаб чиқади. Куйбишев райони халқ контроли комитети институт фаолиятини текшириб, унинг ишида бир қатор ижобий жиҳатларни аниқлаш билан бирга қатор камчиликлар ва хатоларни ҳам топди.

Институт раҳбарлигининг назоратсизлиги туфайли айрим ходимлар илмий-тадқиқот ечимлари бўйича шахсий планларни тузиб олишмаган. Шунингдек, штат рўйхатини тузишда хатоликка йўл қўйилган. Жумладан, типовой штат рўйхати бўйича устахона мудирига ойига 170 сўмдан ошмаган миқдорда маош тўлаш лозим бўлса ҳам, унга ойига 190 сўмдан тўлаб келинган.

Иш ҳақининг ҳисобдан чиқариб ташланмайдиган фондидан хатолик билан фойдаланилган, панноларни безаш ва бланкаларни кўпайтиришга ҳақ тўланган, моддий бойликлар ва ускуналарни ҳисобдан чиқариб юбориш учун актлар тузилган.

Комитет институт директори А. Исмоилхўжаевга мавжуд бўлган камчиликлар ва йўл қўйилган назоратсизликни кўрсатиб ўтди. Директорнинг хўжалик ишлари бўйича ўринбосари А. Бобожоновга ва бош бухгалтер В. Кашкаровага молия интизомини бузганликлари учун виговор берилди.

ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИ БОШЛАНДИ

Халқ назоратчилари ўқуви тармоқларида янги ўқув йили бошланди. Районлардаги, ишлаб чиқаришдаги халқ контроли комитетлари ва бош группалари назоратчилар ўқуви тармоқларидаги янги ўқув йилига пухта тайёргарлик кўришди. Халқ назоратчилари университетлари, доимий ишловчи семинарлари, мактабларнинг тингловчилари рўйхатлари янгиланди, уларнинг структураси такомиллаштири л д и. Ўқув планлари ишлаб чиқилди ва тасдиқланди. Семинарларнинг раҳбарлари ва пропагандистлар танланди.

13 та университет, 121 та доимий ишловчи семинар, 781 та мактабда 45 мингга яқин халқ назоратчиси ўқувни бошлади.

Машғулотлар 1983 йилнинг июнь ойида якунланади.

Янги ўқув йили планлари ва программаларида СССРнинг Озиқ-овқат программасини амалга ошириш, давлат планлари ва топшириқларини бажариш, маҳсулотлар ва қурилиш-монтаж ишлари сифатини яхшилаш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, фан ва техника ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этиш, кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқаришни кенгайтириш, уларнинг ассортиментини кўпайтириш, социалистик мулкнинг сақланиши учун курашни кучайтириш, ёқилғи-энергетика ресурслари, хом ашё ва материалларни иқтисод қилиш ва оқилона сарфлаш масалаларига алоҳида эътибор берилган.

Халқ контроли группа ва постларида ҳисобот ва сайловларга тайёргарлик кўриш ва ўтказишга эътибор қаратилган.

ПЛАННИ БАЖАРИШМАЯПТИ

Акмал Икромов район халқ контроли комитети 33-уй-жойлардан фойдаланиш участкаси (бошлиғи Г. Гаврилова) фаолиятини текширди. Молия интизомининг бузилиши, ўзлаштириб олишлар, уй-жой фондининг жорий ремонти ва кузги-қишки мавсумга тайёргарлик бўйича планларнинг бажарилмагани фактлари аниқланди.

Ремонт графиги барбод этилгани, хўжасизлик ва бошқа нуқсонлар учун Г. Гавриловага қаттиқ виговор эълон қилинди. Унга бир ойлик маоши миқдорида жарима солинди.

13-ремонт қурилиш бошқармаси бошлиғи Г. Токаревга текшириш материалларини коллективларда муҳокама этиш ва аниқланган камчиликларни бартараф этиш юзасидан зудлик билан чоралар кўриш мажбурияти юкланди.

МЕНЮНИ ПИСАНД ЭТМАЙ

Сергели райони халқ контроли комитети ва Тошкент авиа бўлинмасининг халқ контроли комитети группалардан олинган сигналлар бўйича пассажирларни бортда овқатлантириш таъминотини текширдилар. Текширув кунида борт цехи менюсига кўра бир пассажирга бир сўм 31 тийинлик миқдорида овқат берилган. Норма бўйича эса 1 сўм 50 тийинлик бўлиши керак эди.

Самолёт бўлмаларидан бирида танлаб текширув ўтказилганида таомлар 500 грамм кам тортилганлиги, қовурилган товуқ ўрнига қайнатилган товуқ гўшти сариёғ билан берилганлиги, таомларнинг нархида ҳар хиллик, тарозилар созланмаганлиги ва улар нотўғри ишлаётганлиги, бўлмалар ва контейнерлар пломбаланмаганлиги аниқланди. Булар самолётда нозу-неъматларнинг яхши сақланишини таъминламаган.

Бундан ташқари айрим рейсларда иссиқ таомлар етишмаган, улардан айримларини тановул этиб бўлмайди. Таомларни тайёрлаш, сақлаш ва тарқатиш санитарияга хилоф шароитларда бажарилган, саралаш ва қадоқлаш бўлимининг ходимлари ифлос кийимда юришган, идишлар тоза ювилмаган. Санитария врачлари ана шу камчиликларни бартараф этиш юзасидан чоралар кўришмаган.

Аэропорт ресторани борт овқатланиш цехи ишлаб чиқариши мудири С. Нестеров билан авиа бўлинманинг бош технологи В. Решетниковага юқоридаги камчиликлар учун қаттиқ виговор эълон қилинди. Ресторан директори И. Икромовга аниқланган нуқсонларни бартараф этиш юзасидан тегишли тадбирларни амалга ошириш мажбурияти юкланди ва врач Т. Йўлдошевнинг интизомий масъулияти тўғрисидаги масалани ҳал этиш топширилди.

САВДО ҚОИДАСИНИ БУЗМОҚДАЛАР

«Баҳор» ресторани халқ контроли группаси (раиси Осипчик) ресторанннинг ўзида ва унинг филиалларида савдо қоидаларига риоя этилишини текширувдан ўтказди. «Кулинария» магазинида 10 та бутербродда колбаса кам қўйилганлиги аниқланди. Қайнатилган товуқ гўштининг учта порцияси кам тортилганлиги аниқланди. «Закусочная» буфетида, «Фарғона» кафесида ҳам ана шундай фактлар топилди. «Чучварахона» кафесининг санитария ҳолати қаноатланарли эмас. Ресторан ошхонасидаги селёдкали бутербродлар ва қайнатилган колбасалар истеъмолга яроқли эмас.

Ленин райони халқ контроли комитети ресторан директори ўринбосари Ҳ. Саидовга назоратни бўшаштириб юборгани, натижада юқорида кўрсатилган камчиликларга йўл қўйилгани учун виговор эълон қилди.

Текширув материаллари ресторан ва унинг филиаллари коллективларида муҳокама этилди, савдо қоидалари тартибини ўрнатиш ва уларга риоя қилиш юзасидан аниқ тадбирлар белгиланди.

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

Халқ контроли органлари. М. И. Лагир редакцияси остида. Минск, «Белорусь», 1982 йил.

Китобда социалистик жамиятда назоратнинг вазифалари, халқ контролига партия раҳбарлиги, халқ контроли органлари фаолиятининг ташкилий-ҳуқуқий форма ва методлари ҳақида ҳикоя қилинади. Унда комитетлар ва постларнинг амалий иши масалалари катта ўрин тутади.

Китоб халқ контроли органлари ходимлари ва активистларига, партия, совет ва хўжалик ходимларига, кенг ўқувчилар оммасига мўлжалланган.

Н. КОЧЕТОВ. Ёқилғи-энергетика ресурслари тежамкорлиги учун (Халқ контроли кутубхонаси). Москва, «Советская Россия», 1982 йил.

Китобда ёқилғи, электр ва иссиқлик энергиясидан тежамкорлик билан фойдаланилишини назорат қилиш иши амалда қандай ташкил этилаётгани кўрсатиб берилади. Ёқилғи ресурсларидан оқилона фойдаланилиши билан боғлиқ текширишларни тайёрлаш ва ўтказиш, қабул қилинган қарорлар ижросини ташкил этиш, оммавий ахборот воситаларидан фойдаланиш масалаларига катта эътибор берилган.

ФАКТЛАРНИ РАССОМ ШАРҲЛАЙДИ

Ҳамза «Райпишчеторги»га қарашли 33-магазинда сақлаш муддатлари ўтиб кетган маҳсулотлар бор.

* * *

«Узкоопстрой м о н таж» трестининг Тошкентдаги қурилиш материаллари ва конструкциялари комбинатида томни, иссиқлик ва водопровод тармоқларини ремонт қилиш ишлари кечиктириб юборилди.

ЛЕНИН ЙЎЛИДАН КОММУНИЗМНИНГ ЯНГИ ҒАЛАБАЛАРИ САРИ!

Совет кишилари КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг нутқини, СССР Олий Совети сессиясининг материалларини зўр мамнуният билан кутиб олдилар.

Партия ташкилотлари шу ҳужжатларни тушунтириш ва ўрганиш ишларини, меҳнаткашларни ўртага қўйилган вазифаларни бажаришга сафарбар этишни кенг авж олдириб юбордилар. Ягона сиёсий кунлар, ижтимоий-сиёсий ўқишлар ташкилотчиларига, докладчиларга, лекторларга, пропагандистларга, сиёсий ахборотчиларга ва агитаторларга ёрдам тариқасида суҳбатларининг намунавий тематикаси эълон қилинмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми — партия XXVI съезди қарорларини бажариш учун курашда муҳим босқич.

КПСС Марказий Комитети Пленуми қарорлари, Ю. В. Андроповнинг нутқи —партия билан халқнинг жанговар, конкрет ҳаракат программаси.

КПСС — совет халқининг синалган йўлбошчиси.

Партиямизнинг коллектив донолиги.

Партия билан халқнинг бирлиги— совет жамиятининг енгилмас кучининг гарови.

КПСС ички ва ташқи сиёсатининг давомийлиги.

КПСС XXVI съездининг ленинча йўли— ўзгармасдир.

Коммунистик бунёдкорлик ва тинчлик плани.

Халқ бахт-саодати ва тинчликни сақлаб қолиш — КПССнинг бош вазифалари.

Партия режалари— халқ режалари.

Давлат плани— қонун.

СССРнинг 1983 йилги бюджети.

Экономикани замонавий талаблари даражасига кўтарайлик.

Экономикани юксалтириш, халқ фаровонлигини яхшилаш — партия ғамхўрлик қилаётган бош масала.

Коммунистнинг ўрни —кураш ва меҳнатнинг олдинги маррасида.

Меҳнат — Ватанимиз улуғлиги ва қудратининг негизи.

Нақадар яхшироқ меҳнат қилсак, шу қадар яхшироқ яшайдиган бўламиз.

Совет кишиси тўғрисида ғамхўрлик қилиш— партия программасининг энг муҳим йўл-йўриғидир.

1983 йилда уй-жой қурилиши.

Ижтимоий истеъмол фондларининг ўсиши.

Коллективимизнинг 1983 йилги вазифалари.

Имкони борича кўпроқ ва яхшироқ ишлаш— ҳар бир кишининг бурчи.

Ишлаб чиқариш қувватларидан тўлиқроқ, самаралироқ фойдаланайлик.

Меҳнат унумдорлиги даражаси— самарадорликнинг бош кўрсаткичи.

Ҳар бир иш жойида меҳнат унумдорлигини, самарадорлиги ва сифатини оширайлик.

Зарбдорларча ишлаш — бизнинг ватанпарварлик ва интернационал бурчимиз.

Планларимизнинг реаллиги — халқ мулкини тежашда, уни эҳтиёт қилиб асрашдадир.

Иқтисод ва тежамкорлик йўлидаги ҳаракатига бизнинг ҳиссамиз.

Хом ашё ва қайта ишлаш тармоқларини ривожлантиришга энг кўп эътибор берайлик.

Мамлакатнинг ёқилғи энергетика комплекси.

Янги газ қувурларини муддатидан илгари ишга туширамиз.

Ҳар грамм ёқилғи— қатъий ҳисобда бўлсин.

Иш вақтининг ҳар бир соатидан ғоят самарали фойдаланайлик.

Бир дақиқа ҳам бекор ўтмасин, бир грамм ҳам нобуд бўмасин.

Бошбошдоқлик, хўжасизлик ва исрофгарчиликни тугатайлик.

Меҳнат интизомининг даражаси— коллективнинг ғоявий ва маънавий етуклиги кўрсаткичи.

Ижодий меҳнат қилувчи, юксак сиёсий ва маънавий маданиятли кишини тарбиялаб вояга етказайлик.

Интизомни бузувчиларга, ичкиликбозларга, бракчиларга муросасиз бўлайлик.

Халқ хўжалигининг резервларидан яхшироқ фойдаланайлик.

Фан-техника тараққиётини жадаллаштирайлик.

Фан ва техника ютуқлари — ишлаб чиқаришга жорий этилсин.

Нега коллективимизда илғор тажриба суст жорий этилмоқда?

Янги илғор усулларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлайлик.

Беш йиллик илғорларига тенглашингиз.

Қўл меҳнатини механизациялаш— энг муҳим вазифа.

Аграр-саноат комплекси 1983 йилда.

Озиқ-овқат программасини амалга оширишга бизнинг қўшадиган ҳиссамиз.

Озиқ-овқат программаси — ҳамманинг, ҳар бир кишининг иши.

Озиқ-овқат проблемасини ҳал этишга бутун кучни сарфлайлик.

Қишлоқ хўжалигининг моддий-техникавий базасини мустаҳкамлайлик ва ундан самарали фойдаланайлик.

Қишлоқ хўжалигига ажратилган маблағларнинг юксак самарадорлигига эришайлик.

Қишлоқ хўжалик йилини муваффақиятли якунлайлик.

Йиғиштириб олинган ҳосилни тўла-тўкис сақлаб қолайлик.

Нон — бебаҳо бойлигимиз. Уни эъзозлайлик. Келгуси йил ҳосилига эътибор ва ғамхўрлик қилайлик.

Чорва қишловини уюшқоқлик билан ўтказайлик.

Ем-хашакдан оқилона фойдаланайлик.

Халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқаришни кўпайтирайлик ва сифатини оширайлик.

Транспорт ишидаги камчиликларни қатъиян тугатайлик.

Ватанга кўпроқ ва сифатлироқ металл берайлик.

Капитал қурилишига энг кўп эътибор берайлик.

Қурилиш-монтаж ишларининг суръатини ва сифатини оширайлик.

Коллективимизнинг 1983 йилги плани ва социалистик мажбуриятлари.

Биз жаҳон революцион жараёнига ўз хўжалик сиёсатимиз билан асосий таъсир ўтказамиз.

Социалистик давлатлар ҳамдўстлиги — ҳозирги замоннинг мўътабар кучи.

Бизнинг кучимиз — социалистик ҳамдўстликнинг бирлигидадир.

Социалистик давлатлар ҳамдўстлигининг планлари — тинчлик ва бунёдкорлик планидир.

Озодликка эришган мамлакатлар билан СССР нинг бирдамлиги ва ҳамкорлиги.

Совет Иттифоқи ва Ер юзидаги тинчликсевар кучлар.

КПССнинг мустаҳкам тинчлик ва халқаро ҳамкорлик учун кураши.

Партия билан совет халқининг тинчликка бўлган иродаси ўзгармасдир.

Ҳарбий соҳада рақобат қилиш— бизнинг йўлимиз эмас.

Қурол-яроғсиз дунё — социализм идеали.

Тинчликни мустаҳкамлаш — эртанги кунга элтувчи йўлчи юлдуз.

Империалистлардан тинчликни илтимос қилиб олиб бўлмайди. Тинчлик учун курашамиз.

СССРнинг ядро уруши хавфига қарши, кескинликни юмшатиш ва қуролсизланиш учун кураши.

СССР Қуролли Кучлари — Улуғ Октябрь ғалабаларининг ишончли посбони.

Социалистик Ватанни ҳимоя қилиш — СССР ҳар бир гражданининг муқаддас бурчи.

Ватан қудратини, Ер юзида тинчликни фидокорона меҳнат билан мустаҳкамлаймиз.

Социалистик демократиянинг янада ривожлантирилиши.

КПСС ленинча миллий сиёсатининг тантанаси.

СССРнинг 60 йиллиги — совет халқлари дўстлиги ва қардошлиги байрами.

Эркин республикаларнинг мустаҳкам иттифоқи.

Биз ленинча дўстлик билан кучлимиз.

Юбилей йилини зарбдорларча якунлайлик.

СССРнинг 60 йиллигини меҳнатда, ўқишда, ижодда янги муваффақиятлар билан кутиб олайлик.

1983 йилни зарбдор меҳнат билан нишонлаймиз.

КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг қарорларини бажарамиз!

Ленин йўлидан — коммунизмнинг янги ғалабалари сари!

СССР Озиқ-овқат программасини реализация қилишга тошкентликларнинг қўшадиган ҳиссаси.

Тошкентнинг 2000 йиллигини муносиб кутиб олайлик!

Ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йилини шаҳар халқ хўжалигининг барча тармоқлари зарбдорларча якунлайдилар.

Коммунистик эътиқод, юксак онглилик ва интизом — ҳар бир тошкентликка.

Тошкентни коммунистик меҳнат, юксак маданият ва намунали жамоат тартиби ўрнатилган шаҳарга айлантирамиз.

1983 йил план ва социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажариш —Тошкент шаҳридаги барча меҳнат коллективларининг шон-шараф иши.

Тошкент шаҳри меҳнаткашларининг зарбдор меҳнати — ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йилига.

Шаҳар, район, меҳнат коллективини социал-иқтисодий ривожлантириш планларини идеологик таъминлаш— партия комитетларининг энг муҳим вазифаси.

Адабиёт ва санъат

МУАЛЛИФЛАРНИ ТАНИШТИРАМИЗ

Тошкент таронаси — конкурс

КОМПОЗИТОР — Ҳабибулла РАҲИМОВ 1974 йилда М. Ашрафий номидаги Тошкент Давлат консерваториясини тугатган. 1977 йилдан буён СССР композиторлар союзининг аъзоси. У овоз ва симфоник оркестр учун концерт, «Сегоҳ» симфонияси, альт ва камер оркестр учун концерт, шунингдек, бир қатор шоирларнинг шеърларига ёзилган романсларнинг муаллифидир.

Ҳ. Раҳимов Тошкент Давлат маданият институтида катта ўқитувчи бўлиб ишлайди.

ШОИР — НАЗАРМАТ адабиёт ихлосмандларига яхши таниш. У кўп йиллардан буён ўзининг шеърлари, таржималари, ҳикоя ва очерклари билан адабий жараёнда фаол иштирок этиб келади. Улуғ Ватан уруши қатнашчиси бўлган шоир назм ва насрда битилган қатор китоблар муаллифидир. «Жўрлар баланд сайрайди», «Қирғоқдаги жанг», «Турналар йўли» сингари китоблари шулар жумласидандир. Шоир Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими унвонига сазовор бўлган. Ҳозирги пайтда у «Тошкент ҳақиқати» газетасининг адабиёт ва санъат бўлими мудири бўлиб ишламоқда.

Ҳабибулла РАҲИМОВ музикаси

НАЗАРМАТ шеъри.

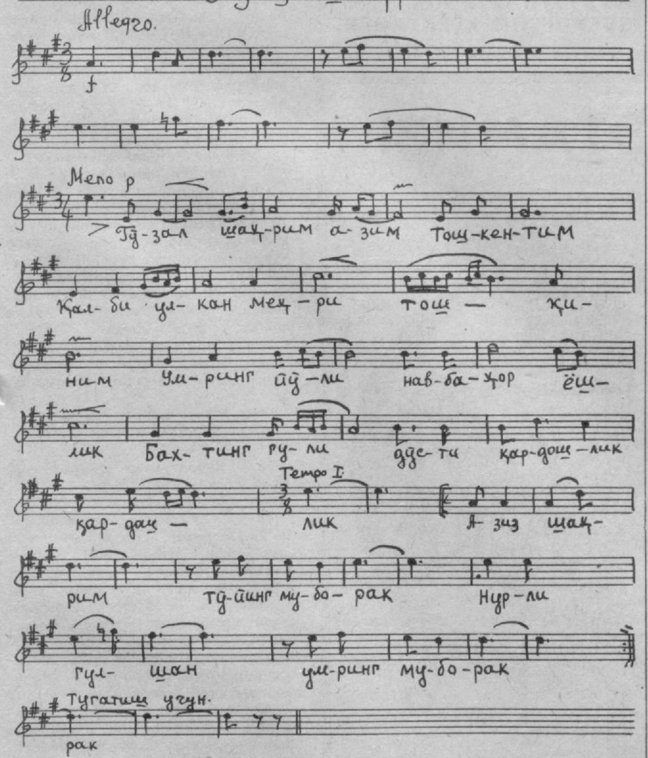

АЗИЗ ШАҲРИМ

Гўзал шаҳрим, азиз Тошкентим,
Қалби улкан, меҳри тошқиним,
Умринг йўли— навбаҳор, ёшлик,
Бахтинг гули— дўсту қардошлик,
Азиз шаҳрим тўйинг муборак,
Нурли, гулшан умринг муборак!

Совет Шарқин кўркисан, порлаб
Машъал бўлган азим шаҳарсан,
Қардошликнинг қадрин улуғлаб,
Эллар аро дўст, қадрдонсан,
Тинчлик қасри азим Тошкентим,
Сенга шараф, таъзим Тошкентим.

Фарзандларинг ғолиб, музаффар,
Ленин меҳри тушган, мунаввар,
Заҳматкашсан, марди майдонсан,
Сен пойтахти Ўзбекистонсан.
Азиз шаҳрим тўйинг муборак,
Нурли, гулшан умринг муборак!

• РАССОМ ИЖОДХОНАСИДА

Ранглардa она юрт мадҳи

...Бир қўшиқ куйланяпти: озодлик ҳақида, бахтиёр турмуш ҳақида; шу бахтли турмушни абадий қарор топтириш учун олиб борилган шиддатли курашлар ҳақида. Тинглаймиз, кўз ўнгимизда суронли йигирманчи йиллар, ер юзида яхшилик ва эзгулик байроғини ўрнатиш йўлида жон олиб, жон берган ота-боболаримизнинг мислсиз жасоратлари қайтадан жонланади. Қиличларнинг шарақ-шуруғи, тўппончаларнинг варанглаган товушлари, отларнинг дупур-дупурию жон ҳолатда кишнаган овозлари қулоқларимизни қоматга келтиради, юрагимизни ларзага солади. Димоғимизда беихтиёр ўша йиллар ҳавосининг таъмини туямиз — чангли-тўзонли, ачқимтил таъм... Ҳаёт-мамот жанги эса тугаш арафасида: ғалаба онлари тобора яқинлашмоқда, бироқ бу ғалаба бениҳоя оғир машаққатлар, не-не қон тўкишлар эвазига қўлга киритилмоқда...

Йўқ, булар саҳнада ижро этилаётган қўшиқнинг мазмуни эмас, балки ёш рассом Алишер Мирзаевнинг «Солдат ҳақида қўшиқ» картинаси қаршисидаги хаёллар, холос. Аслида, юқорида айтилган манзараларнинг барчаси сўзлар орқали эмас, ранглар орқали ўз ифодасини топган.

А. Мирзаев кўпроқ лирик рассом. Унинг мўйқаламидан дунёга келган суратлар кишида қандайдир романтик туйғуларни жунбушга келтиради, хотирасида унут бўлган баъзи дамларни қайта жонлантиради. Масалан, «Эски шаҳарда тўй» картинасини олиб кўрайлик. Аввало шуни таъкидлаб ўтиш керакки, тасвир объекти рассомга жуда яхши таниш. А. Мирзаев Тошкентнинг Эски шаҳар қисмида туғилган, болалиги шу ерларда кечган, тасвирий санъатга бўлган меҳру муҳаббати ҳам, аввало, шу ерларда илк куртаклар бера бошлаган. Эҳтимол шунинг учундир, эски бир маҳалланинг ташқи кўринишлари, ҳовли саҳни, кишилари, умуман, тўй манзаралари жуда жонли ҳамда табиий чиққан.

Рассом тез-тез ижодий сафарларга чиқиб туради ва ҳар доим ниҳоятда бой, ўзига хос ранг-баранг материаллар билан қайтади. Айниқса, Жиззах ва Самарқанд областлари бўйлаб қилинган саёҳат А. Мирзаев картиналарига ўзгача бир олам, ўзгача бир рангин жилолар олиб кирди. Бу саёҳатлар ёш рассомнинг ижодий эволюциясида муҳим бир босқич бўлиб қолди. Унинг «Ёз оқшоми», «Чошгоҳ», «Бахмал», «Чўпон оиласи», «Гиламчи қизлар» ва «Бахмаллик бола» каби асарлари фикримизнинг ёрқин далили бўла олади.

Алишер Мирзаев БАМга қилган саёҳатидан ҳам қуруқ қайтмади. Мухлислар эътиборига «БАМда концерт» деб номланган картинасини ҳавола қилди.

Алишернинг ҳали амалга ошмаган орзулари кўп, режалари порлоқ. Биз унга янги ижодий муваффақиятлар тилаймиз.

Н. ОТАХОНОВ.

СУРАТЛАРДА: А. Мирзаев ўз ижодхонасида; рассом ишлаган асарлардан бири.

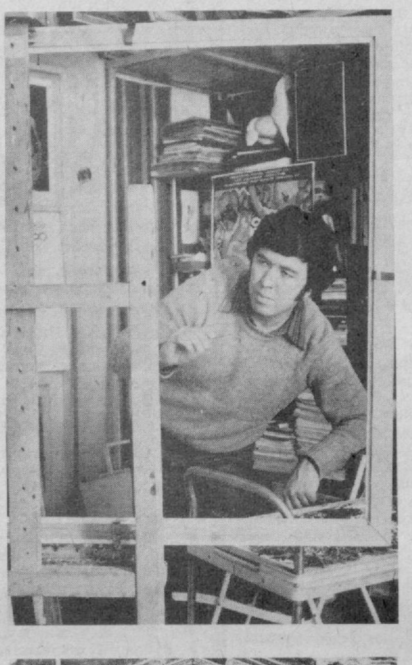

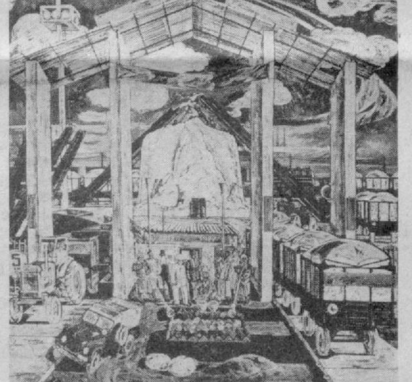

• *Китоб жавонингизга*

НАЗОКАТЛИ ТАДҚИҚОТЛАР

Мен адабиётшунос олим ва танқидчи Иброҳим Ғафуровнинг мақолаларини ҳамиша катта қизиқиш билан ўқийман. Ва ҳар гал ўз-ўзимга савол бераман: бу мақолаларнинг жозибаси нимада? Қайси фазилатлари билан у кишини дарҳол сеҳрлаб олади? Ахир у фикр юритаётган шеърларни, ҳикоя, қисса, романларни биз ҳам ўқиганмиз-ку?! Нима учун бу танқидчи мақолалари билан танишгач, биз ўша асарларни тамомила қайтадан ўқиб чиққандек бўламиз, уларни қайтадан кашф этамиз, авваллари англамаган маъноларни, туйғуларни уқиб оламиз?

Бу саволларга жавоб изларканман, ўзимча бир фикрга келдим: бу мақолалардаги сеҳрнинг сабабларидан бири — мунаққиднинг асар моҳиятини, нафосатини чуқур ҳис этишида ва ўз таассуротини жозибали, ўзига хос услубда баён этиб беришидадир. Унинг деярли барча мақолалари сингари навбатдаги «Юрак — аланга» номли китобига жамланган тадқиқотлари учун ҳам ана шу фазилатлар хосдир.

Китобдаги қайси мақолани олиб қарамайлик, унда муаллиф асарлари тадқиқ этилаётган шоир ёки ёзувчининг услубини, ўзига хос фикрлаш йўсинини, шу фикрларини гўзал ва туғаллланган бадиий асар шаклига солиш борасидаги ўзига хослигини қидиради ва уни топади. Бундан ташқари, танқидчининг ўзи ҳам кузатишларини бетакрор услубда беришга ҳаракат қилади.

Масалан, «Шеърга сочилган юлдузлар» мақоласида устоз шоир Ойбекнинг поэзияси, хусусан лирикаси, бу ҳайратомуз шеъриятнинг нозик нуқталари очиб берилади. Ойбек поэзияси ҳақида адабиётшуносликда, танқидчиликда кўп ёзилган. Лекин И. Ғафуров уларнинг ҳеч бирида айтилмаган фикрларни, гўзалликларни топа олади. Айтайлик, буюк голланд рассоми Рубенс билан Ойбек услуби ўртасидаги маҳорат нуқтаи назаридан умумийликка ўхшаш фазилатларга доир танқидчи кузатишлари ниҳоятда қизиқарли. Рубенс чизган асарлардан биридаги «узумнинг ҳар донаси шарбатга тўлиб, тарсиллаб турибди, — деб ёзади танқидчи, — доналар ичидан шарбат ички бир нур билан ярақлаб кўринади».

Танқидчи ўта нозик ва синчков кузатишлари натижасида полотнодаги узум доналарининг ўзигина эмас, улар ичидаги шарбатни ҳам кўра олади. У туфайли бу нарсани биз ҳам кўришга муяссар бўламиз. Танқидчи ўз фикрини давом эттириб ёзади: «Ойбекнинг Ўзбекистони, ўзбек кишиларини тасвирлашида ҳам шу усулга яқин алланима бор. Унинг сўзлари, сатрлари Рубенснинг узумидай ҳар бир донаси ичидан таровват касб этиб, нур билан ёниб туради».

Танқидчи шеърият ҳақида фикр юритишга ўтар экан, унинг шоиртаъб қалби бор товланишлари билан намоён бўлади. Китобдаги атоқли шоирамиз Зулфиянинг сўнгги йиллар шеъриятига бағишланган бир туркум мақолалар, Саида Зуннунова поэзияси хусусидаги «Назокат» сингари мақола ана шулар жумласидандир.

Агар шоира Саида Зуннунова шеърияти ўзбек поэзиясида ўзига хос кўркам ўринлардан бирини эгаллашини эътиборга оладиган бўлсак, бундан ташқари, бу улкан шоира ижоди ҳақида танқидчилигимизда ҳанузгача унчалик кўп ёзилмаганини, бу поэтик дунё етарлича ёритилмаётганини эътиборга олсак, Иброҳим Ғафуровнинг китобидан ўрин олган бу мақоланинг аҳамияти янада айрича аҳамият касб этиши маълум бўлади. Шу вақтгача ёзилган ишларда Саида Зуннунова асарларининг поэтикасини очиб беришга кам эътибор берилди. Иброҳим Ғафуров С. Зуннунова асарларининг худди мана шу фазилатига алоҳида диққатни жалб этади. Унинг назми билан насрини бир бутунликда ўрганишга ҳаракат қилади.

Китобнинг «Умрларнинг мазмуни» дейилган биринчи қисмидан юқоридаги каби устоз ижодкорларнинг адабий портретига ўхшаш тадқиқотлар ўрин олган бўлса, «Шеърнинг таҳлил ҳалқалари» номли иккинчи қисмида сўнги йилларда майдонга келган бир қатор поэтик тўпламлар анализ қилинади. Бу ерда, асосан, Шукруллонинг «Суянчиқ» ва «Яшагим келади» тўпламидаги шеърлари, Р. Бобожоннинг «Ҳиндистон онаси» достони, Ж. Жабборовнинг «Эътиқод» номли китобига кирган манзумалари, Эркин Воҳидовнинг «Муҳаббат» тўпламидаги шеърлари, Б. Бойқобиловнинг «Шарқ камалаги» деб аталган китоби айрим-айрим ҳолда таҳлил этилган бўлса-да, уларнинг барчаси бирлашиб сўнгги йиллар ўзбек шеъриятининг яхлит картинасини намоён этади. Бу картинадан биз ҳар бир шоирнинг кейинги давр шеъриятига қўшган ҳиссасини, бу ҳиссанинг конкрет белгиларини ва айни вақтда поэзиямиздаги қатор сифат ўзгаришларини, тараққиёт тенденцияларини пайқаб оламиз.

Маълумки, Иброҳим Ғафуров ўз ҳамкасблари ичида ёш ижодкорларга алоҳида меҳр-муҳаббат билан қарайдиган, уларнинг асарларини доимо кузатиб борадиган, чинакам истеъдоднинг учқуни «йилт» этиб кўриндими, унга биринчилардан бўлиб меҳр чироғини ёқадиган, кези келганда, камчиликлар кўринса жиддий танқид қиладиган мунаққидлардан биридир.

«Юрак — аланга» тўпламига ҳам ана шундай характердаги бир туркум мақолалар киритилган. Бу мақолаларда шеъриятимизга сўнгги ўн йилликда кириб келган Усмон Азимов, Шавкат Раҳмон, Амирқул Пўлкан, Шукур Қурбон, Муҳамад Солиҳ, Мақсуда Эгамбердиева, Турсуной Содиқова, Сулаймон Раҳмон сингари иқтидорли ёшларнинг, адабиётга улардан бир мунча илгари кириб келган Рауф Парфи, Миразиз Аъзам, Омон Матжон ва бошқаларнинг шеърларидаги ўзига хос полифоник овозлар таҳлил этилади.

Китобнинг сўнггида берилган «Адабий ўқишлар» сарлавҳаси остидаги кичик эсселарни танқидчилигимиздаги янги йўналиш ва жанрга эга бўлган миниатюра намуналари дейиш мумкин. Унда муаллиф Навоий, Бобир, Фурқат, Завқий, Ҳамза сингари ўзбек адабиётининг буюк классиклари ижодидан, хусусан, айрим асарларини ўқишдан олган сабоқлари билан ўртоқлашади ва айни вақтда уларнинг поэтикасидаги, сўз жилваларидаги маҳоратнинг нозик нуқталарини очиб беради.

Китобда чуқур таҳлил асосига қурилган, юқори савияли мақолалар билан бир қаторда «Шеъриятнинг ранг-баранг йўллари», «Шеъриятнинг юраги бўладими?», «Янгиланиш садолари» сингари чиройли номланган, аммо ички мундарижаси у қадар бой бўлмаган, оддий эътирофлар ва шарҳнамо кузатишлардан нари ўтилмаган мақолаларга ҳам дуч келамиз.

Умуман олганда, бу сингари жузъий қусурлар «Юрак — аланга» китобининг юксак савиясига катта путур етказмайди. Бу китоб билан ўзбек танқидчилиги ва адабиётшунослиги яна бир янги ва жиддий асарга бойиди, дейишга тўла асос бор.

Матлуба АЗИМОВА.

МАДАНИЯТ ХРОНИКАСИ

КИТОБ КЎРГАЗМАСИГА ҲОЗИРЛИК

Ҳар икки йилда бир марта «Китоб тинчлик ва тараққиёт хизматида» шиори остида ўтадиган Москва халқаро китоб кўргазма-ярмаркаси ноширлар, китоб савдоси билан шуғулланувчи фирмалар, авторлик ҳуқуқлари ташкилотларининг кенг халқаро доираларида ҳамиша катта қизиқиш уйғотади. Мавжуд анъаналарга кўра, китоб ярмаркалари, ноширлар, китоб савдоси фирмалари, авторлик ҳуқуқлари ташкилотлари учун мамлакатлар ўртасида китоб алмашлашнинг муҳим шакли ҳисобланади.

Яқинда Ўзбекистон ССР китоб, нашриётлар ва полиграфия Давлат комитети ва авторлик ҳуқуқлари бўйича Бутуниттифоқ агентлиги (ВААП) республика бўлими томонидан 1983 йилда бўладиган Москва Халқаро китоб кўргазма-ярмаркасига тайёргарлик бўйича семинар-кенгаш ўтказилди. Семинарда Ўзбекистон нашриётларида босилаётган ижтимоий-сиёсий, илмий-техник, бадиий адабиётлар ва бошқа асарларни ташвиқ қилиш, чет элларга чиқариш билан боғлиқ қатор ташкилий ва амалий масалалар кўриб чиқилди.

Семинар-кенгаш ишида республика нашриётларининг директорлари, бош редакторлари, бўлим бошлиқлари, шунингдек, китоб савдоси бошқармасининг масъул ходимлари, авторлик ҳуқуқлари бўйича Бутуниттифоқ агентлигининг етакчи мутахассислари, Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг секретарлари иштирок этдилар.

Семинар-кенгашни республика китоб, нашриётлар ва полиграфия Давлат комитети раисининг биринчи ўринбосари Р. А. Сафаров очди. У шундай деди:

— Бундан олдинги учта Москва халқаро китоб кўргазма-ярмаркаларида иштирок этиш шуни кўрсатдики, бундай йирик халқаро тадбирга ўз вақтида ва аниқ ҳозирлик кўриш кўп жиҳатдан унинг сиёсий-идеологик даражасини ва иқтисодий самарадорлигини таъминлайди.

Авторлик ҳуқуқлари бўйича Бутуниттифоқ агентлиги республика бўлимининг бошлиғи Р. Ф. Файзиев бўлим фаолияти ҳақида ахборот берди. У халқаро китоб кўргазма-ярмаркасига тайёргарлик бўйича ахборот-ташвиқот ҳамда ташкилий тадбирлар планининг бажарилиши ҳақида ҳамда тайёргарликнинг ҳозирги босқичидаги вазифалар тўғрисида гапириб берди.

Шундан кейин бадиий адабиёт ва тасвирий санъат асарларини нашр этиш ҳуқуқини экспорт ва импорт қилиш бўйича бошқарманинг бадиий адабиёт бўлими бошлиғи ўринбосари С. Г. Голубкова ҳамда ижтимоий-сиёсий ва илмий-техник адабиётларни нашр этиш ҳуқуқини экспорт ва импорт қилиш бўйича бошқарманинг илмий-техника адабиётлар бўлими бошлиғи В. М. Шишковлар «Чет элларда нашр этишга тавсия этиладиган совет муаллифлари асарларини танлаш принципи ва тартиби» тўғрисида доклад қилдилар.

Семинар-кенгашда сўзга чиққан «Ўзбекистон» нашриёти директори Н. Ғойибов, Ғафур Ғулом номидаги бадиий адабиёт ва санъат нашриёти директори Ж. Жабборов, «Фан» нашриёти директори Х. Бектемиров ва бошқалар келгуси йилда бўладиган кўргазма-ярмаркага тайёргарликнинг бориши тўғрисида ўзаро фикр алмашдилар.

ҚИСҚАЧА МАЪЛУМОТ

Авторлик ҳуқуқлари бўйича Бутуниттифоқ агентлиги (ВААП) 1973 йил сентябрида, СССРнинг авторлик ҳуқуқлари бўйича умумжаҳон (Женева) конвенциясига қўшилиши муносабати билан ташкил этилган эди. ВААП совет ижодий союзлари— ёзувчилар, композиторлар, рассомлар, архитекторлар, журналистлар союзлари ҳамда авторлик ҳуқуқларидан фойдаланадиган давлат ташкилотлари томонидан таъсис этилган.

Бугунги кунда ВААП жаҳоннинг 60 дан ортиқ мамлакатидаги мингдан ортиқ нашриёт фирмалари, авторлик ҳуқуқлари агентликлари, театр ва музика жамиятлари ҳамда ташкилотлари билан амалий алоқалар ўрнатган. Айниқса, социалистик ҳамдўстлик мамлакатларидаги ана шундай ташкилотлар билан алоқалар эътиборга лойиқ. ВААП ўз фаолияти йилларида 12 мингга яқин адабиёт, фан ва санъат асарларини нашр этиш бўйича 26 мингга яқин экспорт-импорт битимларини имзолади.

Ўтган етти йил ичида КПСС ва Совет давлат раҳбарларининг 50 дан ортиқ асари жаҳондаги кўпгина мамлакатларда нашр этилди.

«ТЎЙ ТЎЙДЕК БЎЛСИН...»

(1982 йил, 20 сентябрь) мақоласи — газетхонлар муҳокамасида

ЯХШИ АНЪАНАГА АЙЛАНДИ

«Оқшом» газетамиз тўйларимиз ҳақида мунозара-муҳокама бошлаб жуда хайрли, жуда ўринли иш қилди, одамларга фойдали масалани ҳал қилишга ўз вақтида даъват этди. Ёзувчимиз Раҳмат Файзийнинг «Тўй тўйдек бўлсин..» мақоласини, шу билан бирга газета саҳифаларида қимматли фикр-мулоҳазалари билан қатнашган ўртоқларнинг мақолаларини ўқиб, кенг муҳокама қилдик.

«Тинчлик» маҳалла аҳли «Оқшом» газетасида ёритилган ҳаётий масалаларни синчиклаб кўриб чиқиб, тўй-маросимларни тартибли ўтказиш бўйича планлар тузишди, таклиф ва тадбирлар белгилашди. **Бу таклиф ва тадбирларда тўйларимизда ичкиликбозликка, исрофгарчиликка, дабдабабозликка қарши қатъий кураширадиган бўлди. Айниқса, радиокарнайлардан фойдаланишда қўни-қўшниларнинг тинчлигини бузиш каби хунук ишга барҳам берилди. Тўйга келган ашулачи-хонадонларга тутуриқсиз қўшиқларни айтиш ман этилди.**

Яхши анъаналар қаторида ЗАГСдан ўтишни иложи борича бир кунга белгилаш, тўйларни эса ихчам ва камтарона ўтказиш аниқ белгиланди. Ана шу чора-тадбирлар асосида маҳалламизда жуда чиройли, ҳамма ҳавас қиладиган камтарона тўйлар ўтказилди. **Нурмат ота хонадонининг қиз узатиш тўйи, Самариддинжоннинг невара тўйлари жуда файзли, ҳеч қандай дабдабасиз, камтарона бўлди. Ана шундай ўтказилган тўйларда маҳалла активлари доимий назоратда бўлдилар, тўйнинг чиройли ўтишига бошчилик қилишди.**

Маҳалламизда ўтказилган намунали бу тўйлардан ибрат олган Литвинов номли маҳаллада ҳам тўйлар ихчам ва камтарона олиб борилди. Шу маҳалла активи Шаҳобиддин ота невара тўйини жуда ибратли ўтказди. Тўйда ёшларга алоҳида, қарияларга алоҳида жойлар ҳозирланди. Ҳеч қандай ичкилик бўлмади, радиокарнайлар айюҳаннос солмади. **Кексалар, тажрибали кишилар, зукко ёшлар ҳаммага ибрат бўладиган ширин гаплар айтишди, одоб-ахлоқ, одамийлик ҳақида сўзлашди, Шаҳобиддин отага, унинг оиласига бахт-саодат тилашди.**

Тўйларимизда ана шундай яхши анъаналар бўлиши оилаларимизга, рўзғоримизга, кишиларимизга файз бағишлайди. Шу ўринда «Оқшом» газетамизда профессор Ҳ. Собировнинг тўйларни ўтказиш бўйича рисола яратиш ҳақидаги фикрига тўла қўшилишимизни айтмоқчиман. Шундай умумий бир рисола бўлса, маҳалла комитетлари ундан фойдалансалар айни муддао бўлур эди.

Р. СОБИРОВ,

Ўзбекистон ССР халқ маорифи аълочиси, меҳнат ветерани.

ИСРОФГАРЧИЛИК БЎЛМАСИН

Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси Раҳмат Файзийнинг «Тўй тўйдек бўлсин...» мақоласида айни вақтда муҳим масала қўйилганлиги бизнинг Фрунзе район «Текстильщик» маҳалламиз ўртасида кенг муҳокама қилинди.

Халқимизда яхши бир одат бор, у ҳам бўлса бир бурда ноннинг ушоғи ерда ётганини кўриб қолса, дарҳол четга олиб қўяди ёки оқар сувга ташлайди. Лекин тўй ва бошқа маросимларда қоп-қоп унлардан нон ёпилади, уларнинг қанчаси исроф бўлади, тоғора-тоғора пишириқлар ейилмай, айниб қолгач, анҳорга ташланади. Буни биз хотамтойлик эмас, нонкўрлик, нонтепкилик деймиз. Яна тўйларимизда дабдабабозлик билан, уч-тўрт кунлаб тўй ўтказиляптики, бунга муроса қилиб бўлмайди.

Яқинда ўтган бир маросимда эллик килограмм гуручдан ош дамланди, икки қопдан 500 та нон ёпилди. Лекин бу маросимга одам кам келди, йигирма килограмм гуруч оши, бир қоп ун нони шундай қолиб кетди. Ана шу иш маслаҳатлашиб қилинганда эди, бунчалик исрофгарчилик бўлмасди.

Маҳалла комитетимизнинг раиси Акмалхон Аҳмедов активлар билан маслаҳатлашиб, тўй комиссияси ташкил этилди. Яқинда ўтган бир тўй ниҳоятда ихчам ва кўнгилли бўлди. Мирвосит ака ўғли Миразимни уйлантирди. Қуда-андалар ўзаро келишишиб, тўйни бир кунда ўтказишди. Никоҳ куни шинам ясатилган дастурхон атрофига меҳмонлар тўпланишди, тўйни маҳалла комитетининг раиси Акмалхон ака Аҳмедов қисқа, ибратли сўзлар билан очди, келин-куёвга, уларнинг оиласига бахт-саодат тилади. **Тўй маҳалла активлари бошчилигида уч соат давом этди. Тўйда радиокарнайлар бақиртириб қўйилмади, маст-аласт бўлмади, ҳаммаси ўрнида, кўнгилли бўлди.**

Тўйнинг бир кунда бўлиши ҳар икки оилага анча иқтисодий ёрдам бўлди. Натижада куёв томон уйини яхшилаб ремонт қилиб олди. Келиннинг отаси қувонч билан қизига яхши бир гилам совға қилди. Кўрдикки, исрофгарчиликка йўл қўйилмаган, маслаҳат билан қилинган тўй ҳар икки оилага файз бағишлади.

А. АБДУҒАНИЕВ,

Фрунзе район «Текстильщик» маҳалла активи, юрист.

МАСЛАҲАТДА—ҲАМЖИҲАТЛИК БОР

Халқимиз, маслаҳатли тўй — тарқамас, дейди. Бу иборада жон бор. Маслаҳатли тўй кўнгилдагидек, ихчам ва камтарона ўтади. «Октябрь 40 йиллиги» маҳалламизда ҳар бир тўй-маросим маслаҳат билан, бир кунда жуда чиройли ўтказилади. Яқинда Ҳидой ака Соатов хонадонида никоҳ тўйи бир кунда чунонам яхши ўтказилдики, ҳамма: «Киройи тўй бўлса, шунақа бўлсин», деб ҳавас қилди.

Бунинг боиси бор. Ёзувчи Раҳмат Файзийнинг «Тўй тўйдек бўлсин...» мақоласини маҳалла комитетимизда муҳокама қилиб, махсус тўй комиссиясини қайтадан туздик. Бу комиссияга Тўхта Юнусов (раис), Одил Зоҳидов, Рустам Нишонов, Ғафур Ёқубов, Жўра Шермуҳамедов, Иноғом Каримов, Зоир Раимов, Жўра Тўлаганов, Одилжон Акромовлар аъзо қилиб сайланишди. Маҳалланинг ана шу обрў-эътиборли кишилари, кексалар тўй-маросимларни белгилашади, бошқаришади.

Тўй қилувчи хонадон бир ой илгари комиссияга учрашиб, тўй маслаҳатини қилади. Шу маслаҳатда тўй куни, унга қанча одам таклиф қилиниши, ошга қанча гуруч дамланиши, тўй бир кунда ўтказилиши қатъий белгиланади. Тўйда қандай бўлмасин, комиссия аъзоларидан икки киши қатнашиб, тўйнинг тартибли ўтишини назорат қилади.

Хуллас, маҳалламизда тўй-маросимлар кўнгилдагидек, ҳеч бир дабдабасиз ихчам ва камтарона ўтаётганидан ҳамма хурсанд бўлмоқда.

Ҳ. ЙЎЛДОШЕВ,

Ўзбекистон ССР халқ маорифи аълочиси, «Октябрь 40 йиллиги» маҳалла комитетининг сиёсий-оммавий ишлар бўлими бошлиғи.

ДИЛ СЎЗЛАРИ

(ХАТЛАРДАН САТРЛАР)

Куз ойларида кун қисқа бўлади. Шунинг учун тўйни эртароқ бошлаш керак. Албатта, тўйни ярим кечагача давом эттириб, одамларнинг уйқусини безовта қилиш, дам олаётганларнинг ҳаловатини бузиш яхши эмас. Яқинда Юнусобод массивининг бир кварталида тонготар бўлган тўй кўп аҳолини безовта қилди. Отарчи «артистлар»нинг «Воҳай боласи»-ю «Қарғалари» алламаҳалгача қулоқларни қоматга келтирди.

Одамлар: «Бу тўй эмас, бачканалик, тентакбозлик» дейишди.

Н. ҚОСИМОВ, шифокор.

●

Тўйларимизнинг файзли бўлиши, камтарона ўтказилиши ҳаммамизни қувонтиради. Лекин тўйларимизда ичкиликбозлик авж олиб кетгани ташвишлантиради. Маҳалла комитетлари, активлар ва маъмурий органлар ана шу хунук одатни йўқотишга кўмаклашсалар, айни муддао бўлур эди.

М. МИРЗАЕВ,

«Баҳор» маҳалла комитетининг раиси.

●

Мен бир ЗАГС тўйини кўриб, хангу-манг бўлиб қолдим. Ўн хил таом, турли-туман ичкилик, кўпдан кўп ноз-неъматлар дастурхонга сиғмай кетди. Эллик-олтмиш ёш-яланг ичиб олиб, тутуриқсиз қўшиқлар айтишди, шовқин-сурон солишди. Бу кўнгил очар тўй бўлмади, ғавғо, уриш билан тугади. Тўйни бир кунда ўтказиш керак, исрофгарчилик ва одобсизликка йўл қўймаслик керак.

Т. ҚУРБОНОВ,

Ўзбекистон ССР халқ маорифи аълочиси.

Редактор
Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ.

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

М. Қорнёқубов номидаги Ўзбек Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
1 ДЕКАБРЬ СОАТ 15.00 ВА 19.00 ДА
2 ДЕКАБРЬ СОАТ 19.00 ДА

Бутуниттифоқ профессионал бадиий коллективлар кўриги—конкурси дипломанти ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати

ВОКАЛ-ХОРЕОГРАФИК «ЛАЗГИ» АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар:

Ортиқ ОТАЖОНОВ, Гулсара ЁҚУБОВА

СОЛИСТЛАР: Опа-сингил Олмагул ва Урбугул СУЮРБОЕВАЛАР, Мавлуда ОЙНАҚУЛОВА, Қўзибой ШЕРМАТОВ, Нурилла ЖУМЁЗОВ, Маъмуржон МАДВАЛИЕВ, Фируза СОЛИҲОВА, Раъно ЖУМАНИЁЗОВА, Фируза МИРҲАМИДОВА ва бошқалар.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ.

Программани— Ўғилой ИБОДУЛЛАЕВА олиб боради.

«ЛАЗГИ» ансамблининг бадиий раҳбари— Ортиқ ОТАЖОНОВ.

Музика раҳбари— Асқарали ХИДИРОВ.

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ПОЙАФЗАЛ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИГА
тайёрловчилар, жилоловчилар, боғичловчилар, пардозловчилар, комплектловчилар, пойафзалларни қолипдан олувчилар, тозаловчилар, назоратчилар.

ЛЕНИН РАЙОНИ МОНТАЖ ТАШКИЛОТЛАРИГА
газ пайвандловчилар, слесарь-сантехниклар, инженерлар, машинисткалар, юқорида кўрсатилган ихтисосликларга шогирдлар.
Ёлғиз кишиларга ётоқхонадан жой берилади.

ЛЕНИН РАЙОНИ ЕНГИЛ САНОАТ КОРХОНАЛАРИГА
бош бухгалтер, бухгалтерлар, тўқувчилар, тўқувчиларнинг шогирдлари, шоферлар, гул солувчилар, юк ташувчилар, лифтчилар, слесарлар.

КИРОВ РАЙОНИ ТАШКИЛОТЛАРИГА
инженер-қурувчилар, иситиш ва вентиляция, алоқа бўйича электрчилар; технолог-чорвадорлар, техник-электриклар, «ЭРА», «РЭМ», «Ромайёра» машиналарининг операторлари, муқовачилар.

ФРУНЗЕ РАЙОНИ ЕНГИЛ САНОАТ КОРХОНАЛАРИГА
инженер-конструкторлар, бош бухгалтер ўринбосари, моддий бўлим бухгалтерлари, токарлар, слесарь-асбобсозлар, электр пайвандловчилар, газ пайвандловчилар, фрезерчилар, прессловчилар, штамповкачилар, қуювчилар, слесарлар.

АХБОРОТЛАР ВА ЙЎЛЛАНМАЛАР ОЛИШ УЧУН ҚУЙИДАГИ АДРЕСЛАРГА МУРОЖААТ ЭТИЛСИН:

Марказий пункт— Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5—6 хоналар.
Ленин райони пункти— Т. Шевченко кўчаси, 64-уй.
Октябрь райони пункти— У. Юсупов кўчаси, 3-уй.
Чилонзор райони пункти— 2 квартал, 3-уй.
Фрунзе райони пункти— Ш. Руставели кўчаси, 62-уй.
Ҳамза райони пункти— М. Ҳасанова кўчаси, 3-уй.
Куйбишев райони пункти— К. Маркс кўчаси, 59-уй.
Киров райони пункти— Энгельс кўчаси, 48-уй.
Собир Раҳимов райони пункти— Қорасарой кўчаси, 270-уй.
Акмал Икромов райони пункти — Чилонзор массиви, 22-квартал, 13-уй.
Сергели райони пункти— Спутник массиви, 2-квартал, 69-уй.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА—30/XI да Тоҳир ва Зуҳра.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 30/XI да Ганг дарёсининг қизи.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 29/XI да Олифта (16.00, 19.30).

КИНО

29 НОЯБРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ШАХСИЙ МАНФААТСИЗ» — Кўкча.
«ҚАЙНОҚ ЦЕХ» — Искра.
«ИНҚИЛОБЧИ БЎЛИШ ОСОН ЭМАС»— Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли.
«БИРИНЧИ ШАХС ТИЛИДАН ҲИКОЯ»— Қозоғистон.
«ИРКУТСК УЧРАШУВЛАРИ» — Тошкент Советининг 50 йиллиги номли.
«ҲАР ДОИМ БЎЛАЙ МЕН» — С. Раҳимов номли.
«О, СПОРТ, СЕН МЕНИНГ ҚУВОНЧИМСАН» — Ғафур Ғулом номли.

БАДИИЙ ФИЛЬМ:
«БОЖХОНА» — Искра (16, 18, 19.45, телефон 39-14-59).

30 НОЯБРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ШАХСИЙ МАНФААТСИЗ» — Кўкча.
«ҚАЙНОҚ ЦЕХ» — Искра.
«ИНҚИЛОБЧИ БЎЛИШ ОСОН ЭМАС» — Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли.
«БИРИНЧИ ШАХС ТИЛИДАН ҲИКОЯ»— Қозоғистон.
«ИРКУТСК УЧРАШУВЛАРИ» — Тошкент Советининг 50 йиллиги номли.
«ҲАР ДОИМ БЎЛАЙ МЕН» — С. Раҳимов номли.
«О, СПОРТ, СЕН МЕНИНГ ҚУВОНЧИМСАН»— Ғафур Ғулом номли.

БАДИИЙ ФИЛЬМ:
«БОЖХОНА» — Искра (16, 18, 19.45, телефон 39-14-59).

ТОШКЕНТ ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҚЛАРИДА
Телефон аппаратлари ремонти ва техника хизмати бўйича
УСТАХОНАЛАР ИШЛАМОҚДА
Шаҳар ташкилотлари шаҳар телефон тармоқлари қоидаларига биноан техника хизмати кўрсатиш юзасидан (имтиёзли шароитда)
ШАРТНОМА ТУЗИШЛАРИ МУМКИН
УСТАХОНАЛАР ҚУЙИДАГИ АДРЕСЛАРДА ЖОЙЛАШГАН:
Лисунов кўчаси, 25«А» уй (3, 23-трамвайларнинг «166 мактаб») бекати; 72, 49-автобусларнинг «Авиасозлар маданият саройи» бекати).
Навоий кўчаси 14-«А» уй (7, 8, 10, 11, 16, 23-трамвайларнинг «У. Юсупов кўчаси», «Ўрда» бекатлари).

ВАТАНИМИЗ САНОАТИДА ИШЛАБ ЧИҚАРИЛАЁТГАН
турли хил лаб бўёқлари орасидан
СИЗ ҲАМИША ЎЗИНГИЗГА МОСИНИ
ТАНЛАБ ОЛИШИНГИЗ МУМКИН
Махсус қўшимчалар туфайли лаб бўёқлари лаб терисига яхши таъсир кўрсатади.
Баҳоси— 50 тийиндан 2 сўм 50 тийингача.
«СОЮЗПАРФЮМЕРПРОМ»
«РЕКЛАМА» марказий реклама агентлиги.

«РАНГЛИ ЭКРАН ҲАФТАЛИГИ»
БОШ УНИВЕРСАЛ МАГАЗИНИДА
(1-қаватда)
29 НОЯБРДАН 4 ДЕКАБРГАЧА
ЛЬВОВ «ЭЛЕКТРОН» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ МАҲСУЛОТИ «ЭЛЕКТРОН—736» РАНГЛИ ТЕЛЕВИЗОРЛАРИНИНГ
САВДО-КЎРГАЗМАСИ ЎТКАЗИЛАДИ

«ЭЛЕКТРОН—736» — бу телевизорнинг экрани ҳажми диагонали бўйича 61 см. У чиройли безакланган, тасвир ва рангни равшан ва аниқ кўрсатади. Программаларга сенсор воситаси билан олинади, овоз каналининг чиқиш қуввати—2,3 ваттдан кам эмас, 220 вольтли электр тармоғидан қувват олиб ишлайверади, сарфлайдиган қуввати 250 ваттдан ошмайди, ҳажми — 775x550x550 миллиметр, оғирлиги 55 килограммдан ошмайди.

Савдо-кўргазмаси пайтида сотилган телевизорларнинг кафолотли хизмат кўрсатиш муддати яна 6 ойга узайтириб берилади.

Телевизорларни кредитга ҳам сотиб олиш мумкин (кредит бўлими 2-қаватда жойлашган).

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Охунбобоев майдони, 21-уй (7, 8, 11, 15, 16-трамвайлар, 1, 4, 8, 18-троллейбусларнинг «Хадра» майдони» бекати).

Бош универсал магазини дам олиш кунисиз соат 9 дан 20.00 гача ишлайди.

БОШ УНИВЕРСАЛ МАГАЗИНИ.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ.

ЎҚИШГА ТАКЛИФ ЭТАМИЗ!

Биз одатда ресторанларга тантанали саналарни, юбилейлар, туғилган кунларни, тўйларни нишонлагани борамиз. Баъзан дўстларимиз билан учрашиб қолганимизда ресторанларга яйраб дам олгани кирамиз.

Ресторан — бу шинам безатилган зал, ёқимли музика, яна чиройли безатилган дастурхон, хизмат кўрсатувчи ходимларнинг майин муносабати. Бунда официантларнинг хизмати катта!

Мукаммал луғатда ушбу сўз бундай тушунтирилади: «таомларни тортувчи... инсон». Лекин официантлик касби бу фазилатлар билан чекланмайди.

Яхши официант бўлиш— мижознинг истагини хайрихоҳлик ва сабр билан тинглай билиш,унга манзур бўладиган таомлар ва ичимликларни айтиб, уларнинг хушхўрлиги ва сифати ҳақида ҳикоя қилиб бериш, дастурхонни чиройли безатишдан иборат.

Совет официанти — фахрли ва саховатли касбдир. У махсус билимлар, юқори маданият, ҳар томонлама чаққон ва уддабурро бўлишни тақозо этади. Официантлар мактабида сизларни ана шу фазилатларга ўргатишади.

ТОШКЕНТ РЕСТОРАНЛАР ТРЕСТИ
18 ЁШДАН 25 ЁШГАЧА БЎЛГАН
10-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ, ЙИГИТЛАР ВА ҚИЗЛАРНИ
ОФИЦИАНТЛАР МАКТАБИГА
ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Қабул кириш имтиҳонларисиз ўтказилади.

Ўқиш муддати (ойига 50 сўмдан 60 сўмгача стипендия тўлаш билан) 6 ой. Тошкент шаҳрида прописка бўлиш мажбурийдир.

Ўқувчилар ўқишни битирганларидан кейин официантлик ихтисослигини оладилар ва шаҳар кафелари ва ресторанларига ишга жойлаштириладилар.

Қабул масалалари юзасидан трестнинг кадрлар бўлимига, ушбу адресга мурожаат этилсин: Тошкент шаҳри, Б. Хмельницкий кўчаси, 22«а»-уй (2, 3, 6, 11, 14-троллейбуслар; 77, 123-автобусларнинг «Пединститут» бекати).

ТОШКЕНТ РЕСТОРАНЛАР ТРЕСТИ.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

29 НОЯБРЬ — ДУШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.00 Югославия Социалистик Федератив Республикасининг миллий байрами — Республика кунига. «Болқонлардаги мамлакат». 18.35 «Сиз яратган боғ». 19.05 «Мушук Котефеевич». Мультфильм. 19.15 «Закарпатье хороводи». Фильм-концерт премьераси. 19.45 «Байрут. 1982 йил августи». Ҳужжатли фильм премьераси. 20.00 «Арфа янграйди». Фильм-концерт. 20.10 «Доктор Младен». Бадиий фильм (Югославия). 21.30 «Время». 22.05 «Олам кинокамера кўзгусида». Кўрсатувни сиёсий шарҳловчи Н. Фесуненко олиб боради. 23.05 «Дунё воқеалари». 23.20 Классик кураш бўйича жаҳон кубоги. Венгриядан олиб кўрсатилади.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Бор эканда, йўқ экан, асал ари бор экан...» Болалар учун мультфильм. 18.20 «Кичик сеҳргарлар». Ангрен шаҳар болалар цирк коллективининг чиқиши. 19.00 «Партия турмуши». Қашқадарё область партия ташкилоти иш тажрибасидан. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 Югославия Социалистик Федератив Республикасининг миллий байрами — Республика кунига. «Рақс». Фильм-концерт. 20.15 «Ноз-неъмат бунёдкори». 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси камер оркестрининг концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги. 22.20 Телевидение экранида биринчи марта. «Қизлар-оналар». Бадиий фильм. 23.55 Янгиликлар.

II

17.50 Кўрсатувлар программаси. 17.55 «Қизиқарли математика». 18.25 «Урал тундрасида». Телевизион фильм. 18.40 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Олий математика. 19.40 «Дельта». Телевизион фильм. 20.00 Янгиликлар. 20.20 «Шеърият дафтаридан». 20.50 СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. «Ер ва одамлар». Кинопрограмма.

30 НОЯБРЬ — СЕШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 «Орлёнок» телестудиясининг концерт зали. 10.25 «Доктор Младен». Бадиий фильм (Югославия). 11.45 «Урал тароналари». Концерт. Уфадан олиб кўрсатилади. 12.15 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 «Қишлоқ Советининг оддий иш кунлари». Телевизион ҳужжатли фильм. 15.35 «Ҳунар-техника билим юртларида нимага ва қандай қилиб ўргатишади?». 16.05 Бенин Халқ Республикаси миллий ансамблининг концерти. 16.35 «Қувноқ стартлар». 17.20 Чечен-Ингушистон АССР «Вайнах» Давлат халқ рақс ансамблининг чиқиши. 17.45 «Ёшлар адреслари». 18.45 «Беш йиллик. Ишлар ва одамлар». КАТЭК, Котласс целлюлоза-қоғоз комбинати, Рязань комбайн заводи коллективлари социалистик мажбуриятларининг бажарилиши ҳақида. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. «ЯГОНА ОИЛАДА». ГРУЗИЯ ССР. Грузия ССР Министрлар Советининг раиси Д. Л. Картвелишвили сўзи. «Грузия ҳақида». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. Санъат усталарининг концерти. 21.30 «Время». 22.05 Батутда сакраш бўйича халқаро мусобақалар. ЧССРдан олиб кўрсатилади. 22.45 «Дунё воқеалари». 23.00 «Фестиваллар... Конкурслар... Концертлар...».

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.30 Янгиликлар. 18.50 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!» 19.50 «Москва». Кинокўрсатув. 20.00 «Биз БАМни қуряпмиз». 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 «Халқаро панорама». 21.30 «Время». 22.05 «Бола—болада». Телевизион бадиий фильм. 23.20 Хоккей бўйича СССР чемпионати. МАСК — «Ижсталь». 3-давр «Крылья Советов» Спорт саройидан олиб кўрсатилади.

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 Болалар учун фильм. «Кўзойнак таққан бола». 18.50 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида». 19.20 Шифокор суҳбати. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Халқ контроли экрани» (рус.). 20.15 «Дарё ёқалаб». Катталар учун мультфильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси дуторчи қизлар ансамблининг концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Қиш — чорвадорлар учун масъулиятли давр». 22.25 «Абу Райҳон Беруний». Бадиий фильм. 1-серия («Ўзбекфильм». (рус.). 23.30 Янгиликлар.

Тошкент политехника институтининг колоид химия ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш кафедралари коллективи колоид химия кафедраси мудири, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги, профессор К. С. Аҳмедовга ўғли

Ражаб АҲМЕДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Химия институти коллективи лаборатория мудири, химия фанлари кандидати У. К. Аҳмедовга укаси

Ражаб АҲМЕДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

4 БЕТ. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент — ГСП. Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02. бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат — 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ —32-54-19; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-55-32; хатлар —32-29-70; эълонлар бўлими—33-81-42; нашриёт диспетчери —32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

29 НОЯБРЬ. 1982 йил. Р—07527. Газета Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонасида офсет усулида босилган. Тошкент шаҳри. В—2524 Индекс 64691.